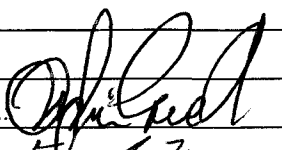
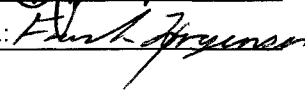

KI-notat nr.: 11/2011 - Bakgrunn for vedtak

Søker/sak:	Snauedøla kraft AS/Snauedøla kraftverk		
Fylke/kommune:	Sogn og Fjordane/Luster		
Ansvarlig:	Øystein Grundt	Sign.:	
Saksbehandler:	Frank Jørgensen	Sign.:	
Dato:	12 OKT 2011 <i>22</i>		
Vår ref.:	NVE 200701949 – 26 200601584		
Sendes til:	Søker og alle som har uttalt seg til saken		

Middelthuns gate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO
Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
E-post: nve@nve.no
Internett: www.nve.no
Org. nr.:
NO 970 205 039 MVA
Bankkonto:
0827 10 14156

Søknad om tillatelse til å bygge Snauedøla kraftverk i Luster kommune, Sogn og Fjordane

Innhold

Sammendrag	1
Søknad	3
Hoveddata	4
Uttalelser til søknaden	5
Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)sine merknader	32
Høring og distriktsbehandling	34
NVEs vurdering	36
NVEs konklusjon	41

Sammendrag

Søknaden gjelder tillatelse etter vannressursloven § 8 til bygging av Snauedøla kraftverk i Snauedøla og behandles i henhold til reglene i kap. 3 i samme lov. Det er søkt om tillatelse etter energiloven for etablering av nødvendige høyspentanlegg. Parallelt med denne søknaden blir 5 konsesjonsøknader til bygging av kraftverk og en søknad til 66 kV produksjonsledning inne i samme område konsesjonsbehandlet.

Prosjektområdet ligger i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke. Nedbørfeltet er 14,6 km² og renner ut i Sumelvi som er hovedelva i Veitastrand. De største konsekvensene av ei ev. utbygging vil bli på landskap, friluftsliv og reduksjon av INON områder i og utenfor Jostedalsbreen nasjonalpark.

Det omsøkte prosjekt vil utnytte fallet mellom kote 409 og kote 185, dvs. en fallhøyde på 224 meter. Ved planlagt inntak i Snauedøla er middelvannføringen på 1,24 m³/s. Vannveien vil bli om lag 1300 meter lang og vil gå på sørsiden av elva. Den vil hovedsakelig bestå av nedgravd rør der det vil være nødvendig med en del sprengning. Søker har i ettertid presentert en løsning der vannvei skal gå i tunnel på store deler av strekningen. Planlagt installert effekt vil bli på ca. 4,6 MW med en maksimal slukeevne på 2,5 m³/s. Midlere årsproduksjon er beregnet til 14,4 GWh, fordelt med 1,9 GWh

I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

NVE har i sin vurdering lagt vekt på at tiltaket ligger meget eksponert for allmenheten og turer inn i dalen. En ev. utbygging vil redusere villmarkspreget og inngrepsfrie naturområder i Jostedalsbreen nasjonalpark. Områdets eksponering med fossefall, høyfjellspreget og stølsdrift er med på å forsterke allmenne interesser som landskap og friluftsliv. NVE har ikke funnet det hensiktsmessig å vurdere etter reduserte alternativ, da de negative konsekvensene likevel er vurdert å overstige de positive virkningene utbyggingen vil gi for fallrettshaverne og lokalsamfunnet. Vi viser også til sumvirkningsnotat om samlet belastning KI notat nr. 15/2011.

NVE finner etter en helhetsvurdering at fordelene ved tiltaket ikke overstiger skadene og ulempene for allmenne interesser som blir berørt. Konsesjon for etablering av Snauedøla kraftverk kan dermed ikke gis.

Søknad

NVE har mottatt følgende søknad, datert 04.09.2006:

"Grunneigarane v/ Kjell Jarle Bruheim ønskjer å nytte vassfallet i Snauedalen (Veitastrond) i Luster kommune i Sogn og Fjordane fylke, og søker med dette om følgjande løyve:

1. Etter vassressurslova , jf. §8, om løyve til:

- å bygge Snauedalen kraftverk.

2. Etter energilova om løyve til:

- bygging og drift av Snauedalen kraftverk, med tilhøyrande koblingsanlegg og kraftlinjer som omtala i søknaden. Områdekonsesjonær er Luster Energiverk AS. Det er teke opp tingingar med Luster Energiverk om vilkår for tilkopling av 22 kV linje frå stasjonen til lokalt nett. Det vert vidare teke opp tingingar om drift av høgspenningsanlegget i kraftstasjonen.

3. Etter ureiningslova om løyve til:

- gjennomføring av tiltaket

Samtidig med denne søknaden vert det søkt om konsesjon for bygging av Eldedalen, Svardalen og Vette Svardalen kraftverk. For realisering av prosjekta må det byggjast ny 66 kV overføringslinje mellom Hafslo/Årøy og Veitastrond samt ny transformatorstasjon 22/66 kV på Veitastrond. Luster Energiverk AS søker om konsesjon for bygging av denne. På grunn av kostnaden med ny linje er det viktig at alle vassdraga vert utbygde nokolunde samtidig. Ved handsaming av søknaden ber vi om at dette vert lagt til grunn."

vinterproduksjon og 12,5 GWh sommerproduksjon. Det er foreslått slipp av minstevannføring i sommersesongen på 50 l/s. Utbyggingskostnaden er beregnet til 32 mill. kr.

Fylkesmannen, Naturvernforbundet og Turlaget går i mot ei utbygging i Snauedøla grunnet de negative effektene en ev. utbygging vil få for landskap og friluftsliv. Turlaget påpeker at Veitastrond er et av de aller viktigste friluftsområdene rundt Jostedalsbreen, både på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå. I følge turlaget går det ei tradisjonsrik turrute fra Veitastrond gjennom Snauedalen og ned til Fjærland. Kommunen og fylkeskommunen påpeker at det er knyttet viktige friluftsinteresser til Snauedøla, men mener at utbyggingen er akseptabel på visse vilkår. Høringsinstansene som har uttalt seg om minstevannføring mener denne bør økes betraktelig i sommersesongen om det blir ei utbygging. Det er i konsesjonssøknaden planlagt slipp av minstevannføring lik alminnelig lavvannføring i sommersesongen og ingen minstevannføring i vintersesongen. Alminnelig lavvannføring i brevassdrag er en typisk vintervannføring og vil være en uvanlig lav minstevannføring i sommersesongen. Tiltaket vil føre til en reduksjon villmarkspregede INON områder på ca. 2 km². Både Fylkesmannen og turlaget mener at reduksjon av INON områder innenfor Jostedalsbreen nasjonalpark er svært uheldig.

Fylkesmannen mener at Snauedøla har likhetstrekk med breelver på vestsiden av Jostedalsbreen der det er gjort funn av sjeldne fjærmygglarver. NVE er enig med Fylkesmannen i at Snauedøla har enkelte likhetstrekk med elvene på vestsiden av Jostedalsbreen. Den reduserte vannføringen vil kunne medføre at vanntilknyttede organismer blir negativt påvirket, og dersom det blir gitt konsesjon mener NVE at det må slippes en sesongbasert minstevannføring hele året.

En realisering av alle utbyggingene i Veitastrond vil føre til at mye av vannet i brevassdragene ned til dalen blir lagt i rør. NVE mener at de biologiske verdiene bør sees i sammenheng og ivaretas i tilstrekkelig grad. I Snauedøla er det registrert en verdifull naturtype på kote 400, en markant foss med fosserøyksone nede i ei bekkekløft. Elva er i søknaden beskrevet som ikke fiskeførende. I høringsrunden ble det påpekt at Snauedøla er fiskeførende. Fylkesmannen viser til gode gyteforhold nedenfor planlagt kraftstasjon og påpeker at dette området har stor verdi for indre del av Veitastrondvatnet.

Kraftverket er planlagt på sørsiden av Snauedøla nede mellom husene på Vårstølen. I høringsrunden er det derfor fokus på støydempende tiltak. Grunneieren som eier en av stølene like ved det planlagte kraftverket, mener at støy fra kraftverket kan virke skjemmende på stølsmiljøet. Han påpeker også at de privatrettslige forholdene i forbindelse med fallrettighetene ikke er i orden.

Konsesjonssøknaden blir behandlet samtidig med 5 andre søknader om bygging av småkraftverk inne i Veitastrond. Snauedøla er vurdert av NVE som det viktigste friluftsområdet av de planlagt berørte elvene. Her går det benyttede turruter og ved bomveien er det et naturlig stoppested for betaling av bompenger til veien inn til Austerdalsbreen. Ved bommen er det godt innsyn til Snauedøla. I Snauedøla er det også registrert en viktig naturtype, fossesprøytsone/bekkekløft. Selv om det ikke er påvist rødlistearter i denne naturtypen har naturtypen en verdi som forsterkes gjennom at det samtidig med dette vedtaket er gitt tilatelse til å bygge ut Eldeelvi som ligger like i nærheten og som også innehar denne naturtypen. Sumvirkningene av alle utbyggingene er vurdert i et eget bakgrunnsnotat. Slik situasjonen er i dag er det ikke nok nettkapasitet. Det er derfor søkt om en ny 66kV linje fra Leirdøla transformatorstasjon og inn til Veitastrond. NVE har i sitt vedtak av i dag gitt konsesjon til denne linja.

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år.

Hoveddata

<i>Nedbørfelt (km²)</i>	<i>14,6</i>
<i>Middelvassføring (m³/s)</i>	<i>1,24</i>
<i>Alminneleg lågvassføring (m³/s)</i>	<i>0,05</i>
<i>Inntak på kote</i>	<i>409</i>
<i>Avlaup på kote</i>	<i>185</i>
<i>Brutto fallhøgd (m)</i>	<i>224</i>
<i>Midlere energiekvivalent kWh/m³</i>	<i>0,46</i>
<i>Slukeevne, maks. (m³/s)</i>	<i>2,5</i>
<i>Slukeevne, min. (m³/s)</i>	<i>0,125</i>
<i>Tillaupsrøyr, diameter (mm)</i>	<i>1000</i>
<i>Tunnel, tverrsnitt (m²)</i>	<i>-</i>
<i>Tillaupsrøyr/tunnel, lengd (m)</i>	<i>1300</i>
<i>Installert effekt, maks. (MW)</i>	<i>4,6</i>
<i>Bruktid (t)</i>	<i>3260</i>
<i>Magasinvolym mill. m³</i>	<i>0</i>
<i>HRV</i>	<i>409</i>
<i>LRV</i>	<i>409</i>
<i>Produksjon, vinter (GWh) (1/11 – 30/4)</i>	<i>1,9</i>
<i>Produksjon, summer (GWh) (1/5 – 31/10)</i>	<i>12,5</i>
<i>Produksjon, årleg middel (GWh)</i>	<i>14,4</i>
<i>Utbyggingskostnad inkl. anl.bidrag (mill.kr)</i>	<i>32</i>
<i>Utbyggingspris (kr/kWh)</i>	<i>2,22</i>

Elektriske anlegg

Generator	Yting, MVA	Spenning, kV
	<i>1 x 5,1</i>	<i>6,67</i>
Transformator	Yting MVA	Omsetning, kV/kV
	<i>1 x 5,5</i>	<i>6,67/21,5</i>
Kraftlinjer	Lengde, m	Nominell spenning, kV
	<i>Ca. 500</i>	<i>22</i>

Uttalelser til søknaden

Søknaden har vært kunngjort i pressen og lagt ut til offentlig ettersyn i Luster kommune. Videre er søknaden sendt på høring til kommunen, fylkeskommunen, berørte statlige forvaltningsorganer og interesseorganisasjoner. NVE har vært på befaring i området sammen med søker og noen av høringsinstansene. Søknaden er en av i alt 6 søknader som blir behandlet samtidig. Flere av uttalelsene omfatter flere av kraftverkene, og NVE refererer derfor bare det som gjelder denne søknaden.

NVE har mottatt følgende uttalelser:

Luster kommune gjorde følgende vedtak i kommunestyret 25.04.2007:

"Det vert med dette gjeve melding om at Kommunestyret har gjort slikt vedtak i møte den 25.04.2007, sak 26/07:

"Luster kommune syner til saksutgreiinga med vurdering og tilrår konsesjon for utbygging av kraftverka Holen, Utladøla, Eldedøla, Svardøla, Snauedøla og Vetle Svardøla med tilhøyrande elektriske anlegg, med dei avbøtande tiltaka som går fram av søknadene. Av omsyn til miljøkonsekvensane bør NVE for Holen i tillegg setja som vilkår at Holetjørni skal haldast konstant på høgste regulerte vassstand i perioden 1. mai – 1. desember.

NVE bør vidare vurdera nøye:

- 1. Om det skal påleggjast ekstra tiltak på kraftlinja mellom Hola og Ugulsvik for å unngå kollisjonar mellom fugl og linja.*
- 2. Om utbyggjarane skal påleggjast å leggja overføringsliner mellom kraftverka og hovudlinja i grøft, heilt eller delvis.*
- 3. Om omsøkt minstevassføring om sommaren i Snauedøla er tilstrekkeleg av omsyn til frislutslivet"*

Fra saksutredningen refererer vi videre:

"Samandrag:

Frå NVE har Luster kommune fått oversendt til uttale søknader om løyve til bygging av seks kraftverk i Veitastrondsområdet. Luster Småkraft står som søker for Holen og Utladøla kraftverk, Bystøl AS på vegner av fallrettseigarane for Eldeelvi, Svardøla, Vetle Svardalen og Snauedøla. Luster kommune sin frist for å gje uttale er sett til 26. april 2007.

For Holen kraftverk har konsulentselskapet Sveco Grøner AS utarbeidd miljørapport med verdi- og konsekvensvurdering og framlegg til avbøtande tiltak. For Utladøla har NVK Multiconsult AS utarbeidd både søknaden og konsekvensutgreiing. For dei fire kraftverka på sjølve Veitastrond har Skogeigarlaget Vest v. Sigbjørn Hauge og Botanisk Utredning v. Bjørn Moe gjennomført biologiske registreringar i utbyggingsområda og vurdert aktuelle avbøtande tiltak for dette tema.

Alle seks kraftverka ligg i LNF-område i arealdelen til gjeldande kommuneplan. Ingen av utbyggingane berører verna område direkte, men nedslagsfeltla ligg innanfor verneområde i større eller mindre grad for alle.

I kommunedelplanen for småkraftverk, som skal vera retningsgjevande for kommunen si handsaming av utbyggingsprosjekt, er Holen plassert i "Gul konfliktsone". I dette ligg det at

området har nokre sterke interesser som det må takast omsyn til, og at utbygging av kraftverk i dette området må ta omsyn til dei ålmenne interessene og planleggjast med avbøtande tiltak.

Dei fem andre kraftverka er plassert i "Grøn konfliktsone", noko som betyr utbygging er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknader, og at det bør planleggjast med tanke på å få god teknisk utnytting av ressursane.

Søklarane og konsulentane sine vurderingar og omtale av konsekvensar av utbyggingane, synest stort sett å vera objektive og korrekte så langt administrasjonen har vore i stand til å etterprøva dei. Men på einskilte område er det avvikande oppfatning.

[...]

Ein konsekvens av alle utbyggingane er at det må byggjast kraftlinjer for overføring av krafta til hovudlinja. Holen kraftverk kjem til å nytta stolpane til eksisterande linje, men dei andre vert heilt nye. Søklarane og konsulentane reknar konsekvensane av kvar einskild linje å vera små, men samla vil konsekvensane for landskapsbiletet og fuglelivet bli større enn som så. Konesjonsgjevar bør nøye vurderer om det kan vera aktuelt å påleggja kabel i grøft for dei fem nye, i alle fall på deler av strekninga.

Landskapsbiletet vil elles bli endra på grunn av vegbygging og redusert vassføring. Men dette er ikkje til å unngå dersom utbygging i det heile skal kunna gjennomførast. Konesjonsgjevar bør likevel vurderer nøye krava til minstevassføring om sommaren for Snauedøla avdi den utbygginga føregår i eit område med sterke friluftsimteresser.

Alle utbyggingane vil gje auka skatteinntekter til kommunen, men det er verdt å merka seg at den vanlege etterskottsskatten (på næring) går inn i skatteutjamninga og kommunen får som følgje av dette berre ein liten del av den meirskatten som vil oppstå. Eigeomsskatten er derimot lokal og heile meirinntekta tilfell kommunen. Samfunnsnyttan er ein kombinasjon av fleire faktorar og den samla samfunnsnyttan av utbyggingane må seiast å vera stor. Med dei merknadene som går fram ovanfor, bør kommunen kunna tilrå konesjon for alle kraftverka.

[...]

Vurdering

[...]

5. Snauedøla

I hovudsak er administrasjonen samd i søklar og konsulentane sine vurderingar av verdiane i området og konsekvensane av ei utbygging. Men den negative verknaden redusert vassføring om sommaren har for opplevingsverdien av området, kan vera undervurdert. Dette særleg på grunn av stien som går gjennom dalføret og som er ein del nytta i friluftslivssamanheng. Rett nok vil vassføringa i periodar om sommaren vera langt over minstevassføringa, men i andre periodar vil kun minstevassføringa vera synleg.

Konesjonsgjevar bør nøye vurderer dette, og som for dei føregåande kraftverka, om overføringslinja heilt eller delvis skal leggjast i grøft."

[...]

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 02.07.2007:

[...]

"Vurdering

Til søkjar opplyser vi at Fylkesmannen skal vurdere desse sakene i høve til allmenne interesser, jf. § 8 i vassressurslova. Dette omfattar tema som naturmiljø (m.a. landskap, biologisk mangfald, inngrepsfri naturområde, fisk) og friluftsliv. NVE har avgjerdsrett etter vassressurslova. Vidare vurderer vi meldingar og søknader i høve til lakse- og innlandsfiskelova og ureiningslova. Miljøverndepartementet har avgjerdsrett etter ureiningslova når det gjeld uttak av vatn i samband med vasskraftutbygging.

Landskap og friluftsliv

I kommunedelplan for små kraftverk i Luster kjem utbyggingsområdet for Snauedøla kraftverk i delområde 6.3 "Veitastrond". Området er vurdert til grøn konfliktsone. Retningslinene for grøn konfliktsone er følgjande: "Desse områda er prega av lite konfliktnivå og/eller store positive lokale ringverknadar. Her bør det planleggast med tanke på å få god teknisk og økonomisk utnytting av ressursane."

Aurland Naturverkstad har utarbeidd to fagrapportar som tek for seg landskap, naturmiljø og kulturmiljø. Desse rapportane er bakgrunn for den tematiske kommunedelplanen for småkraftverk i Luster. I fagrapporten frå Aurland Naturverkstad er delområdet 6.3 Veitastrond, gitt samla miljøverdi "middels". Aurland Naturverkstad har og vurdert enkeltvassdrag, der kjem vassdrag nr. 41 "Snauedøla" ut med ei samla vurdering av konfliktpotensial som "middels". Utdrag frå skildring av landskapet: "Elva er tilgjengeleg både visuelt og fysisk. Vasstrengen er synleg. Området har heilskap og kontinuitet med naturlege overgangar. Breen og utsikten over bygda er element med særskild inntryksstyrke. Elva er høyrbar og området elles er prega av stille og ro."

Av dei seks konsesjonssøkte småkraftprosjekta i Veitastrond er utbygginga av Snauedøla det prosjektet med størst konfliktar. Dei største kjende konfliktane ved kraftutbygginga er etter vår vurdering knytt til landskap, friluftsliv og reduksjon av inngrepsfrie naturområde. I tillegg kjem spørsmålet om sjeldsynte artar av virvellause dyr, slik det er påvist i andre breelvar kring Jostedalsbreen.

Elva kjem ned ved Vårstølen ei stølsgrend med kring 20 sel, fleire fjøs, hytter og ei overnattingsbedrift. Det er aktiv stølsdrift, og området kring stølsområdet og innover Snauedalen vert nytta til beite. Elva utgjer eit viktig landskapselement, dette vert forsterka ved lite vegetasjon pga. stort beitepress. Terrenget er ope og har meir karakter som eit høgfjellsområde og er sårbart for inngrep.

Området er lett tilgjengeleg og har svært stor verdi for friluftsliv. Frå Vårstølen går det merka turrute via Snauedalen over til Supphelledalen i Fjærland (DNT-rute). Denne ruta er ein gamal ferdselsveg og overgang mellom Veitastrond og Fjærland. Ferdselsvegen/turruta går langsetter på nordsida av Snauedøla, ruta kryssar Jostedalsbreen nasjonalpark. Når det gjeld området sin verdi for friluftsliv viser vi elles til ein grundig uttale frå Sogn og Fjordane Turlag.

Området frå Vårstølen og innover Snauedalen har stor verdi for ålmenta med tanke på landskap og friluftsliv. Vi meiner at ei utbygging i større grad må tilpassast dei allmenne interessene. Dei delane av utbygginga som påverkar dei allmenne interessene i størst grad er bygging av veg inn Snauedalen og stort uttak av vatn. For å avgrense dei negative verknadane for landskap og friluftsliv, bør utbygginga skje utan bygging av permanent veg fram til inntaket. Anleggsverksemda bør difor basere seg på bruk av helikopter i staden for veg.

Permanente vegar som er bygd i samband med kraftutbygging, skal vere opne for allmenn ferdsel. Fylkesmannen ser på ein veg i dette området som svært lite ynskjeleg med tanke på nærleiken til nasjonalparken.

Ved sidan av inngrep knytt til vegframføringa vil redusert vassføring i Snauedøla verke negativt inn på dei allmenne interessene. Kraftverket får ei maksimal slukeevne på 200 % av middelvassføringa. Ved ei så høg utnytting vert landskapsbiletet endra. Snauedøla er tydeleg eksponert i landskapet. Ein reduksjon i vassføringa om sommaren vil gi stor visuell endring i landskapet og redusere opplevinga betydeleg for tilreisande og ålmenta elles. Turstien frå Vårstølen over til Supphelledalen i Fjærland gjennom Jostedalsbreen nasjonalpark er ein av dei gamle ferdselsvegane mellom dalane rundt Jostedalsbreen, og dei er ikkje mange. Stien følgjer elva størsteparten av strekninga oppover til inntaket. Naturopplevinga med fosselyd frå elva vil og bli redusert, særleg på låge vassføringar. I vassdrag som har sitt opphav i verneområde og som er knytte til det same landskapet meiner vi at slukeevna bør vere noko mindre, til dømes lik middelvassføringa.

Konsesjonssøknaden gir i liten grad grunnlag for å vurdere effektar på landskapet av ulike storleikar på minstevassføring. Kor mykje vatn som må til for å gi elva eit stort nok vassdekt areal er vaskelig å vurdere. Vassføringsberekningar viser at det i eit medels år berre vil vere 57 dagar med overløp i elva, og dette er spreidd over heile året til dagar med mykje nedbør. Det er i perioden 1.5 til 31.10 foreslått ei minstevassføring på 50 l/s. I den hydrologiske rapporten frå NVE, som ligg ved søknaden, er det vist til at lågvassperiodane inntreff i vintersesongen. NVE skriv vidare: " I vassdrag med store sesongvariasjonar i vannføring, som i brevassdrag, er det viktig å være klar over at alminnelig lavvannføring kan være en svært misvisende lavvannskaraktistikk i sommersesongen, dersom det er ønskelig med en naturlig lavvannføring i vassdraget. I slike vassdrag bør man derfor være varsom med å benytte alminnelig lavvannføring som minstevannføringskrav i sommersesongen (mai-oktober). "

Vi meiner at minstevassføringa som er foreslått er for altfor låg til å ivareta elva som viktig landskapselement. Det bør sleppast ei tilsigsavhengig minstevassføring, med vassføring minst tilsvarende 5-persentil sommarvassføring om sommaren, då elva normalt er på sitt største og utgjør eit viktig trekk i landskapsbiletet. 5-persentil sommarvassføring er 430 l/s. Minstevassføringa vil saman med overløp også sikre vatn/fuktigheit til det levande miljøet på utbyggingsstrekninga.

Inntaksområdet ligg ope til og er godt synleg frå turruta over til Fjærland. For å ta vare på landskap og naturmiljø i inntaksområdet bør utbygger leggje stor vekt på å utføre dei fysiske inngrepa slik at dei skjemmer minst mogeleg i landskapet. Vi vil tilrå at det vert nytta mest mogeleg naturstein i/ved inntaksdammen i staden for reine betongkonstruksjonar.

Det må byggjast ny 22 kV kraftline frå kraftstasjonen og vidare sørover til tilkoplingspunkt til eksisterande 22 kV line. Totalt vert strekninga på ca 1 km og vil i hovudsak følgje eksisterande veg. Landskapet er ope pga aktivt jordbruk og beite. Det opne landskapet gjer luftspenn godt synlege og vi meiner av den grunn at lina bør gravast ned.

Naturmiljø og biologisk mangfald

Det er utarbeidd ein eigen miljørapport for prosjektet. Rapporten tek utgangspunkt i MiS-metoden (miljøkartlegging i skog), og livsmiljø er registrert etter denne metoden. Vi stiller oss tvilande til at metodikken som er nytta, er den rette til å fange opp problemstillingar ved bygging av småkraftverk. For å presisere kva som krevjast ved undersøking av biologisk mangfald ved bygging av småkraftverk, har NVE og DN gitt ut rettleiaren; Dokumentasjon av biologisk mangfald ved bygging av småkraftverk (1-10 MW), Veileder 3-2007. Vi meiner at undersøkingar av biologisk mangfald ved bygging av småkraftverk bør følgje metodikken i denne rettleiaren.

Undersøkingar av miljøverknader av små kraftverk (FoU-prosjekt i NVE), viser at dei mest utsette artsgruppene ved utbygging av småkraftverk er lav, mosar og fugleartar knytte til vassdrag. Lav og fugleartar er ikkje kartlagt i miljørapporten, mosar er kartlagt til ei viss grad. Undersøkingar har ikkje avdekka raudlisteartar innan utbyggingsområdet. I miljørapporten står det: "Konvertert til naturtypar vil mykje av tiltaksområdet opp til kote 400 moh. koma inn under naturtypen Elve/-Bekkekløft. Verdi B-C (Viktig – Lokalt viktig)". Potensialet for å finne raudlisteartar i velutvikla bekkekløfter og fossesprøytsoner er stort, og dette bør undersøkast nærare av spesialistar, før vidare handsaming av konsesjonssøknaden.

Ferskvassbiologiske undersøkingar som vart utført i samband med Jostedal-utbygginga viste at vassdraget inneheldt ein svært interessant botndyrfauna, dominert av kuldetilpassa fjørmyggartar. Stikkprøver av fjørmyggfaunaen i nokre av elvane i Jostedalen førte til funn av fleire fjørmyggartar, mellom anna ei slekt (Vivacricotopus), som var ny for vitskapen. Det er fare for at dei nybeskrivne artane vart utrydda frå typelokaliteten som følgje av kraftutbygginga i Jostedalen. Også i området på vestsida av Jostedalsbreen, i Groveelva ved Sægrov i Jølster finst ein heilt spesiell fjørmyggfauna. Vi meiner at dei brepåverka elvane i Veitastrond kan ha mykje av dei same føresetnadane for ein særeigen botndyrfauna som elvane i Jostedalen og i Jølster. Fylkesmannen meiner difor at botndyrfaunaen, med spesiell vekt på fjørmygg, bør undersøkjast nærare før det eventuelt vert gjeve konsesjon til utbygging.

Dei mest utsette artsgruppene ved utbygging av småkraftverk, og fauna i sjølve elva/vasstrengen er ikkje undersøkt. Det bør difor vere minstevassføring i elva heile året. Det er ikkje i tråd med moderne vassdragsforvaltning å tørrleggje elvestrekningar, og ein ev. konsesjon for kraftutbygging bør ikkje føre til at elvestrekningar med årsikker vassføring blir tørrlagt. Ut i frå "føre-var-prinsippet" er det uheldig å ta bort vassføringa. Fylkesmannen meiner difor, dersom det vert gjeve konsesjon, at det må sleppast ei restvassføring heile året, tilpassa årstidsvariasjonar i vassføring. Det bør minst sleppast ei restvassføring tilsvarende 5-persentil sommar og vintervassføring. Slepping av ei minstevassføring vil redusere skaden på det biologiske mangfaldet ved ei utbygging, både når det gjeld fisk, fugl, insekt og planteliv.

Inngrepsfrie naturområde (INON)

Den planlagde utbygginga kjem i eit område som i dag er utan større tekniske inngrep. Inntaket vert plassert om lag 800 m frå grensa til Jostedalsbreen nasjonalpark og vil redusere og nedklassifisere inngrepsfrie naturområde i nasjonalparken. Inngrepet kjem i same dalføre og same topografiske område som nasjonalparken, og påverkar dalføret sit inntrykk av å vere urørt. INON-område i nasjonalparkar har spesielt stor verdi og bør unngåas.

Søknaden har ikkje vurdert inngrepsfrie naturområde. Vi har rekna ut at reduksjonen av villmarksprega område, dvs område som ligg meir enn 5 km frå inngrep, vert redusert med

1,94 km². Inngrepsfrie naturområde som ligg 3-5 km frå inngrep (sone 1) vert redusert med 3,19 km², og områder 1-3 km frå inngrep (sone 2) med 1,72 km². Sjå vedlegg.

Inngrepsfrie område blir stadig mindre, og områda blir sett på som ein avgrensa ressurs både i nasjonal og internasjonal samanheng. Det er eit nasjonalt miljømål å sikre at attverande naturområde med urørt preg blir tatt vare på. Storting og regjeringar har i ei rekkje samanhengar understreka verdien av å bevare områder utan tyngre tekniske inngrep som ein del av vår nasjonale arv og identitet, friluftsliv og naturoppleving, og biologisk mangfald. Det er difor uheldig at inngrepsfrie naturområde vert redusert i så stort omfang som ved ei utbygging av Snauedøla kraftverk, ikkje minst når dette skjer inne i ein nasjonalpark.

Fisk og fiske

Det er ikkje fisk på strekninga ovanfor foss/vandringshinder ved Vårstølen. I nedre del av Snauedøla, mot samløp med Sumelvi, vert det opplyst frå lokalt hald at det er gode gyte- og fiskeområde for aure. Gyteområda for aure i indre del av Veitastrondsvatnet er avgrensa og desse avgrensa områda har stor verdi. Ut i frå fisk og fiskeinteressene bør kraftverket plasserast noko lenger opp slik at ein tek vare på dei verdifulle gyteområda. Ved uføresette utfall av kraftstasjonen vil elva nedstraums kraftverket kunne bli tørrlagt slik at fisken strandar. For å unngå dette meiner Fylkesmannen at det må installerast automatisk forbisleppingsventil i kraftstasjonen. Kapasiteten på ventilen bør vere på om lag halvparten av turbinens største slukeevne. Dersom gyte- og oppvekstområda vert tatt vare på er tiltaket akseptabelt for fisk og fiskeinteressene.

Ureining, vasskvalitet og støy

Kraftstasjonen er planlagt plassert i stølsmiljøet ved Vårstølen. Frå kraftstasjonen er det kort veg til hytter, sel/stølshus og ei overnattingsbedrift. Det bør difor leggjast stor vekt på støydempande tiltak knytt til ein kraftstasjon. Støynivået bør halde seg innanfor rettleiande grenser gitt av Statens forurensningstilsyn (SFT). I rettleiaren "Retningslinjer for begrensning av støy fra industri m.v." TA-506 frå SFT, er grenseverdiane for hyttebusetnad sett til 35 db(A). Dersom støyen omfattar tydelege enkelttonar og/eller impulslyd skal grenseverdien for ekvivalentnivået reduserast med 5 db.

Vi går ut i frå at dersom det gis konsesjon, blir gjort støydempande tiltak. Dette er ein del av detaljprosjekteringa. Det er etter kvart mange innretningar for damping av støy, som; lydisolerande vindauger og dører, ventilasjon med lydfelle, gummigardin i avløpstunnel osv, sjå Rapport 10/2006 frå NVE om Støy i små kraftverk. Vi forventar at det ved ein eventuell konsesjon vert fastset tiltak for å halde støynivået innanfor rettleiande grensenivå. Dersom ikkje dette let seg gjere bør kraftstasjonen trekkjast lenger vekk frå stølsområdet.

Vi ser det som lite sannsynleg at vasskvaliteten vil bli vesentleg endra av omsøkte tiltak. Ut i frå føreliggjande opplysningar vurderer vi tiltaket som lovleg etter ureiningslova. Vi føreset at det under ev. anleggsarbeid og/eller i permanente installasjonar/konstruksjonar ikkje vert nytta kjemikaliar eller miljøgifter som gjev korte eller langsiktige negative verknader på vasskjemi, flora og fauna.

Landbruk

Det vert vurdert at det er lite eller ingen negative konsekvensar for landbruksdrifta i området.

Tilråding frå Fylkesmannen

Med tanke på verdiane knytt til landskap, friluftsliv og reduksjon av INON-område, er det svært uheldig med ei utbygging i det opne landskapet i Snauedalen. Ut i frå verknaden for allmenne interesser, vil fylkesmannen rå til at det ikkje vert gjeve konsesjon for Snauedøla kraftverk.

Dersom det mot fylkesmannen sitt råd vert gjeve konsesjon til utbygging, må det skje utan bygging av veg og med lågare vassuttak enn i det framlagte prosjektet. Då vil konfliktnivået i høve til landskap og friluftsliv vere monaleg mindre, men det vil ikkje vere tilfelle i høve INON-område.

Andre krav til ev. konsesjon er at:

- *det må vera minstevassføring minimum tilsvarande 5-persentil vassføring gjennom heile året*
- *slukeevna bør vere mindre, omlag lik middelvassføringa. Røyrgrater må ikkje kome i konflikt med stiar, ev. må stiane ordnast til igjen etterpå*
- *anlegget må byggjast utan bygging av anleggsvegar, dvs. ved hjelp av helikopter inntaket vert gjort minst mogleg synlege med for eksempel forblending*
- *botndyrfaunaen, med spesiell vekt på fjørmygg, bør undersøkjast nærare*
- *nedre del av Snauedøla må sikrast tilstrekkeleg og stabil vassføring slik at gyteområda for aure vert teke vare på det må installerast automatisk forbisleppingsventil i kraftstasjonen*
- *det må ikkje vere generande støy for hytter, sel/stølshus og overnattingsbedrift ved Vårstølen*
- *straumen bør overførast til transportline ved hjelp av nedgraven kabel*
- *kantvegetasjon langs vassdraga må takast vare på tiltaka vert gjennomført så skånsamt som mogleg med god terrengtilpassing og -istandsetting så fort som råd*

Denne søknaden må og vurderast i samanheng med dei andre søknadane for området. Dette gjeld det samla omsynet til landskapet, biologisk mangfald og inngrepsfrie naturområde.”

Sogn og Fjordane fylkeskommune v/Fylkesutvalget behandlet saken 02.07.2008 og gjorde følgende vedtak: ”

1. *Sogn og Fjordane fylkeskommune rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.*
2. *Fylkeskommunen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkeskommunen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.*
3. *Fylkeskommunen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks konsesjonssøknadene:*

[...]

- *For Snauedøla kraftverk skal det ut frå brukarinteresser (friluftsliv) og landskapsmessige omsyn sleppast ei minstevassføring i storleik 255 liter/sek. ved inntaket. Vegen opp til inntaket må leggjast så skånsamt i terrenget som mogeleg og evt. omgjerst til køyresterkt terreng etter at anlegget er fullført.*

[...]

5. FYLKESRÅDMANNEN SI VURDERING AV FORDELER OG ULEMPER, EVT. NYE FORSLAG TIL AVBØTANDE TILTAK

Generelt

Fordelane ved tiltaka er fyrst og fremst av økonomisk karakter og knytt til ein samla energiproduksjon på 107 GWh. Dei seks kraftverka vil bidra til lokal busetting og inntektsgrunnlag.

Ulempene er knytt til fråføring av vatn i elvane og bygging av inntak, rørgater, kraftstasjonsbygningar, vegar og kraftlinjer. Fylkesrådmannen meiner at alle prosjekta vil komme ut med ein positiv balanse mellom fordele og ulemper, men at denne balansen er markert dårlegare for Holen kraftverk og Snauedøla kraftverk enn for dei fire andre.

Fylkesrådmannen støttar dei vurderingane som Luster kommune har gjort i si sakshandsaming og likeeins krava om avbøtande tiltak. Fylkesrådmannen ønskjer å forsterke eit pålegg om vurdering til eit generelt krav om å legge kabel i grøft frå alle dei seks kraftstasjonane til den planlagde 66 kV linja Veitastrond-Årøy/Hafslo.

Automatisk freda kulturminne

Fylkesrådmannen kjenner ikkje til registrerte automatisk freda kulturminne innafor områda som vert omfatta av utbyggingsprosjekta. Det kan likevel ikkje utelukkast at det ligg til no uregistrerte automatisk freda kulturminne under markoverflata. Fylkesrådmannen ber difor om at dei som skal gjere arbeid i marka vert gjort merksam på følgjande:

”Ein har plikt til å vise varsemd og til straks å melde ifrå til Kulturavdelinga dersom ein under jordarbeid skulle støyte på automatisk freda kulturminne, jf. Lov om kulturminne § 8, 2.ledd.”

Kulturminne frå nyare tid:

Gamle stolar og stølsvegar er å sjå på som svært viktige lokale kulturminne. Det same er steingardar hustuffer og andre spor etter tidlegare landbruksdrift. Fylkesrådmannen vil tilrå at rørgater og veganlegg vert lagt på ein slik måte at det ikkje skaper konflikt med lokale kulturminne. Der steingardar og stølsvegar likevel må kryssast med rørgate eller veg, må kulturminne og området rundt restaurerast på ein god måte.

Fylkesrådmannen vil i tillegg knyte slike merknader til dei seks prosjekta:

[...]

Snauedøla kraftverk

Foreslått minstevassføring er 50 liter/sek. om sommaren. Fylkesrådmannen meiner at dette er for lite ut frå brukarinteresser (friluftsliv) og landskapsmessige omsyn, og foreslår at det vert auka til minst 130 liter/sek. Vegen opp til inntaket må leggest så skånsamt i terrenget som mogeleg og evt. omgjera til køyresterkt terreng etter at anlegget er fullført.

Sogn og Fjordane Turlag går i sin høyringsuttale til NVE sterkt i mot dette prosjektet m.a. på grunn av sumverknader av mange utbyggingsprosjekt, bortfall av upåvirka område og at den tradisjonsrike turruta over til Fjærland går gjennom Snauedalen.

[...]

6. KONKLUSJON/TILRÅDING

Fylkesrådmannen rår til at konsesjon vert gitt for dei seks omsøkte kraftverka på visse vilkår, basert på at dei økonomiske fordelane av tiltaka vert større enn ulempene og at kraftverka vil styrke næringsgrunnlaget lokalt.

[...]

Sogn og Fjordane Turlag uttaler i brev av 23.04.2007:

"Friluftsliv i det aktuelle området:

Veitastrond er eit av dei aller viktigaste friluftsområda rundt Jostedalsbreen. Dette gjeld både lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt. Området er ikkje gjennomkommersialisert og prega av masseturisme slik som i Briksdalen og til dels i Jostedalen (Nigardsbreen), og dette er med på å gjere Veitastrond mykje meir attraktivt både for norske og mange utanlandske turistar og friluftsfolk.

For "folk flest", norske og utanlandske, er Austerdalsbreen det viktigaste turmålet. Og det er mange som går der, mange fleire enn ein får inntrykk av når ein snakkar med Veitastrendingar. Men der er ikkje masseturisme. Underskrivne sakshandsamar har sidan 1969 vore i Veitastrond omlag 50 gongar (d.v.s. fleire gonger for året mange år, ingen gongar nokre ganske få år), og har gått mykje meir på Austerdalsbreen enn 90 - 95 % av Veitastrendingane. På ein fin sommardag for 2 - 3 år sidan, talde eg for moro skuld opp kor mange eg såg inne/nesten inne ved brekanten. Eg talde 85 personar, men det må ha vore langt over 100, for eg inne på breen omlag 4 timar midt på dagen, og på den tida var trafikken av turistar truleg aller størst.

Sogn og Fjordane Turlag og medlemslaga våre har fleire turar i/til/frå Veitastrond kvart år. I tillegg har DNT-lag frå andre delar av landet, turar der. Mellom anna har DNT sentralt hatt "Base camp" på Tungestølen både for born/familiar og for ungdom, i fleire år. Bregruppa i Oslo og Omegn Turistforening har også turar til/frå Veitastrond/Tungestølen.

Dei aller viktigaste turrutene er:

- Til Austerdalsbreen. Fleire tusen går dit kvart år. Ei fin, viktig, men sjølv sagt mykje mindre brukt rute, er å halde fram vidare til Kvitesteinsvarden og Briksdalen.
- Langedalen og rutene over breen til/frå Fonn i Stardalen og Flatbrehytta i Fjærland.

- *Snauedalen, og gjennom Snauedalen til Fjærland, eller omvendt.*

I tillegg til disse 3 hovedferdselsårene for "fot- og brefolket", er det også ei heil rekkje andre turruter både rundt Tungestølen, nede i/frå Veitastrondsbygda, og med utgangspunkt frå ulike stadar langs Veitastrondsvatnet. Veitastrond er kort og godt eit eldorado for friluftsliv og naturoppleving, både for lette familieturar og for dei mest krevjande fjell- og breturar. Vi er mange som kjem attende dit gong etter gong!

Av dei no konsesjonssøkte kraftutbyggingane, er det Snauedøla kraftverk som er i sterkast konflikt med friluftslivet. Dette fordi ei av hovudturrutene, den gamle og veldig tradisjonsrike ruta over til Suphelledalen i Fjærland, går der.

Reiselivstilbodet i Veitastrond:

Av Luster kommune sin kommunedelplan for småkraftverk, kan ein få inntrykk av at Tungestølen Turisthytte (som er svært viktig for brevandrarar og friluftsfolk elles,) er den einaste reiselivstilknytte verksemda i Veitastrond, og dette er brukt som argument for at elvane nede i bygda er plasserte i "Grøn sone". Vi er forundra over at kommunen tilsynelatande har så liten kunnskap om næringslivet i eigen kommune, og skal gje nokre tilleggsopplysningar.

Nede i bygda er det 3 overnattingsverksemder som vi har kjennskap til. (Det kan vere fleire.):

- *Nesøyane Gjestegard. Sjå www.home.no/nesoyane/.*
- *Veitastrond Hytteutleige. Sjå www.sognefjord.net/kristina/.*
- *Wenche Elisabeth Hoel, Vårstølen. Tlf. 57 68 66 80/928 41 644. Satsar internasjonalt.*

Veitastrond Hytteutleige sine hytter ligg nær ved det planlagde Snauedøla kraftverk. Wenche Elisabeth Hoel si verksemd ligg også nokså nær, på motsett side av hovudelva.

Andre reiselivstilknytte verksemder i Veitastrond som vi kjenner til:

- *Breporten. Breføring på Austerdalsbreen. Sjå www.breporten.no.*
- *Jaktutleige. Sjå www.jakt.ws.*
- *Veitastrond gardsysteri, Oddvar og May Ruth Neset. Produksjon av geitost.*
- *Brandøy gård, Edith og Edvin Flugheim. Geitostproduksjon.*
- *Elvebakken gardsysteri, Jens og Bjørg Heggstad. Geitostproduksjon.*
- *Triobakst. Flatbrødproduksjon.*
- *Andre ting: Eit nyetablert ridesenter er i ferd med å kome i drift. Det vert produsert rømmegraut, mellom anna for sal på Tungestølen Turisthytte. Kafeen i tilknytning til butikken i Veitastrond.*

Sjølv om verksemdene er små, er reiseliv i sum ei ganske viktig næring i Veitastrond, og med den eineståande naturen ein har i bygda, er potensialet for vidare satsing stort.

Det er planar om at vegen mellom Hafslo og Veitastrond skal bli Nasjonal turistveg. Vi har ikkje kjennskap kvar desse planane "ligg i løypa" akkurat no, men viss denne turistvegen blir etablert, vil det bety ei betydeleg marknadsføring av Veitastrond som turistmål.

Generelle synspunkt på dei 6 utbyggingane:

Alle utbyggingane er i større eller mindre grad i konflikt med friluftsliv og reiseliv. På den andre sida vil kraftutbygging gje folk i bygda, og nokre utanfor bygda, gode inntekter, som, i alle fall i ei viss grad, kan styrke busetnaden i bygda. Men for omfattande og skjemmaende utbygging kan redusere potensialet for vidare utvikling av reiselivet, og dermed på litt lang sikt svekke grunnlaget for busetnaden i bygda. Det er derfor svært viktig å finne den rette balansen i utbyggingane. Ein må ikkje bygge ut absolutt alle elvar som kan utbyggast. Nokre må kunne renne fritt som før. Dei utbyggingane som vert gjennomførde, må gjerast mest mogeleg miljøvenlege, og det må leggjast vekt på god vassføring om sommaren når bygda er mest attraktiv for friluftsliv og reiseliv.

Nokre moment vi meiner bør leggjast stor vekt på for å gjere utbyggingane miljøvenlege og lite skjemmaende:

1. Demningane må gjerast minst mogeleg synlege, til dømes ved god plassering i terrenget og ved innstøyping av/forblending med naturstein. Eventuelt ved bruk av farga betong i tillegg.
2. Alle røyrgrater må gravast ned, eller borast gjennom fjell. Røyrgate i dagen slik det er søkt om for Holen kraftverk, er fullstendig uakseptabelt, der må det nyttast boretunnel! Det må leggjast stor vekt på revegetering av røyrgratetraseane, slik at dei vert minst mogeleg synlege snarast råd.
3. Dei vegane som det er heilt turvande å bygge, må gjerast om til "køyrerterkt terreng" etter utbyggingane, slik at dei vert grøne og lite synelege. Køyrerterkt terreng er fullt ut tilfredsstillande som traktorveg for tilsyn med demningane og for eventuelt uttak av skog. Nokre av dei kan også verte attraktive som turveg både til fots og på ski. Køyrerterkt terreng er vanlegvis mindre utsett for erosjon enn grusveg. Permanente grusveg må ikkje tillatast lenger enn fram til dei kraftstasjonane der ein treng det.
4. For landskap, friluftsliv, reiseliv og biologisk mangfald, er det viktig at elvane har god vassføring om sommaren. Dette oppnår ein dels ved gode minstevassføringar, minst 10% av gjennomsnittleg sommarvassføring, og aller mest ved at den maksimale slukevna i kraftstasjonane ikkje vert for stor. For 5 av dei 6 kraftverka er det søkt om svært stor maksimal slukevne, og med eit mogeleg unntak for Utladøla kraftverk, som har den minste konsesjonssøkte maksimale slukevna, må slukevna for alle utbyggingane reduserast kraftig. For å sikre ein god "dynamikk" i elvane også etter utbygging, må slukevna ikkje overstige 150 % av gjennomsnittsvassføringa.
5. Det må leggjast stor vekt på støydemping av kraftstasjonane, uansett kvar dei er plasserte. For friluftsliv, er kraftstasjon-"hyling" svært negativ for naturopplevinga! At utforminga og plasseringa av kraftstasjonane vert god, reknar vi som sjølvagt i dag.
6. Det er ønskeleg at nye 22 kV kraftliner i størst mogeleg grad vert lagde i kabel i staden for at det vert nytta luftliner.

Av dei 6 utbyggingane, reknar vi utbygging av Snauedøla som den klårt mest konfliktfylte. Den er den mest synlege og markerte av elvane, og er i sterk konflikt med friluftslivet. Den er også i stor konflikt med reiselivet, der den ligg nær ved og godt synleg frå 2 av turistovernattingsstadane i bygda, og godt synleg frå bommen der alle som skal innover mot

Tungestølen og Nyestølen må stoppe. Vi meiner at Snauedøla ikkje bør byggast ut uansett avbøtande tiltak. Ei elv er minimum av det som må få renne fritt i dette eineståande fine landskapet! Holen kraftverk oppfattar vi også som svært konfliktfylt i konsesjonssøkt form, der det ligg svært godt synleg frå det som etter kvart truleg vert ein ny Nasjonal turistveg. Men for dette kraftverket er det mogeleg å gjere endringar som gjer utbygging mindre uakseptabel. I det etterfølgjande skal vi omtale dei einskilde kraftverka.

[...]

Snauedøla kraftverk:

Som alt nemnt, er Snauedalen viktig som friluftsområde. Gjennom dalen og til Suphelledalen i Fjærland går ei gamal ferdselsrute som høgst sannsynleg har vore brukt i fleire hundre år, og som framleis er mykje brukt. Det går ei tilleggsrute frå munningen av dalen og langs vestsida av hovudelva oppover mot Tungestølen. Heile ruta Fjærland – Snauedalen – Tungestølen er merka av Den Norske Turistforening.

Innanfor fjell- og bresport er ruta knytt til folk som William Cecil Slingsby, Kristian Bing, Mikkell Mundal og fleire. I turboka "OPPTUR 267 fotturar i Sogn og Fjordane" av Anne Rudsengen, utgitt på Selja Forlag, er ruta mellom dei som har "kome gjennom nålauget", og den er omtala på side 188 – 191. Dette betyr marknadsføring av ruta, og dermed auka trafikk. Ruta er kort sagt både viktig og tradisjonsrik!

Utbygging av Snauedøla vil føre til bortfall av INON i alle kategoriar, også villmarksprega område. I konsesjonssøknaden er dette berre så vidt nemnt, og verken tal- eller kartfesta. Ettersom dette bortfallet skjer inne i Jostedalsbreen nasjonalpark, reknar vi dette som ein vesentleg mangel ved søknaden! (Heller ikkje for Svardøla og Velle Svardalen kraftverk er bortfall av INON tal- og kartfesta. Det er heller ikkje godt nok!) Er ikkje dokumentasjon av bortfall av INON mellom dei krava NVE stiller til konsesjonssøknader? Bortfall av INON, og særleg villmarksprega område, som det vert mindre og mindre att av i vårt fylke, er uheldig, og eit viktig tilleggsargument mot utbygging.

Som alt nemnt, er Sogn og Fjordane Turlag sterkt mot utbygging av Snauedøla. Dette både av omsyn til friluftsliv, bortfall av INON, landskap, biologisk mangfald og på grunn av sumverknaden av dei mange utbyggingane. Ei av elvane rundt Veitastrondsbygda må få vere att urørt, og Snauedøla er den klårt viktigaste. Vi ber NVE avslå konsesjonssøknaden for denne elva!"

[...]

Under befaringsrunden 20-22 oktober 2008 i Veitastrond ble turlaget oppmerksom på behovet for å dokumentere bruken av Snauedalen i friluftssammenheng. NVE har motatt følgende høringsuttalelse fra Sogn og Fjordane turlag i brev av 03.11.2008:

"Tilleggsinformasjon om friluftsliv i Snauedalen:

Det finst berre 3 turruter der ein kan krysse Jostedalsbreen nasjonalpark utan å gå på bre, og dermed utan å ha spesialkunnskapar/breførar og spesialutstyr for brevandring. Desse er frå sør:

- 1. Veitastrond - Snauedalen – Suphelledalen – Fjærland.*
- 2. Høyset i Stardalen i Jølster - Oldeskaret – Briksdalen i Olden i Stryn.*

3. Sunndalen i Stryn - Kamperhamrane - Rauddalen i Skjåk.

Dette aleine, og at ruta gjennom Snauedalen er den einaste av sitt slag i Sogn, er etter vårt syn grunn god nok til å ta spesielt vare på både Snauedalen og Supphelledalen. Det planlagde inntaket ligg rett nok omlag 1 km frå nasjonalparkgrensa, men ein får, som samla konsekvens av heile kraftverket, store inngrep i denne lettilgjengelege "inngangsporten" til nasjonalparken!

Fast årleg tur gjennom Snauedalen til Fjærland: *Indre Sunnfjord Turlag har sidan 1984 kvart einaste år arrangert ein stor fellestur mellom Fonn i Stardalen og Tungestølen i Veitastrond. Turen går på laurdagar omkring månadsskiftet juni/juli. Etter overnatting på Tungestølen går ein stor del av turdeltakarane søndagstur frå Veitastrond gjennom Snauedalen til Fjærland. Samla deltakartal på turane gjennom Snauedalen til Fjærland har i desse åra vore om lag 600 opplyser Indre Sunnfjord Turlag, eit gjennomsnitt på om lag 24 pr. år. Dei siste åra har deltakartalet variert mellom 17 og 29, altså omkring gjennomsnittet.*

Nesten faste turar dei siste åra: *Det har vore Base Camp på Tungestølen i fleire år, og vi har pr. E-post fått følgjande info frå Dag Olav Brækkan, Ungdomskonsulent DNT Oslo og Omegn:*

"DNT Oslo og Omegn har siden 2002 arrangert base Camp ved Tungestølen. Det er ca 270 deltagere + ledere med her hvert år. Det arrangeres 2 ungdomsleire og 2 familieleire.

Snauedalen har vært i bruk som turområde under arrangementene i alle år. Dette er et veldig flott sted for turer, der en får en blanding av naturopplevelser med fjell, dal og breen, samt vandring innover gjennom kulturlandskapet med geitebruket. Deltagerne har satt stor pris på denne turen. Den er passelig vanskelig til at mange kan være med og få store opplevelser. Å komme helt inn i dalen å skue ut til Fjærland er en flott opplevelse av det naturen her har å by på.

Dersom en får en kraftutbygging av Snauedalen vil det forringe området vesentlig. Uten å ha sett detaljene i planene her vil det være nærliggende å tro at mye av opplevelsen av det urørte og ville blir borte. Vi regner med at vi kommer tilbake til Tungestølen med flere leire, og det ville være svært synd om dette området da skulle være borte. Vi håper derfor at disse planene kan endres.

De siste årene har det ikke vært andre organiserte turer fra DNT Oslo og Omegn i området, men det er et aktuelt turområde for de som er fjellsportinteresserte i forbindelse med turene på breen. Vår fjellsportgruppe hadde samling her inne sommeren 2004, og benyttet da blant annet turen inn i Snauedalen."

Tilfeldige turar gjennom Snauedalen til Fjærland: *Av store fellesturar etter tusenårsskiftet, har vi kjennskap til desse:*

- 14.08.2005 Streif-tur frå Veitastrond til Fjærland. Turen var eit samarbeid mellom Sogn og Fjordane Turlag, Fylkesmannen, Veitastrond Bondelag og Veitastrond Idrettslag, og hadde 111 deltakarar. Sjå presseoppslag om turen i vedlegg 1.
- 15.08.2004 Tur frå Veitastrond til Fjærland i samband med 50-års-jubileet for Flatbrehytta, der Dronning Sonja var til stades. Deltakartal i storleiksorden 100, men nøyaktig tal ukjent.

- 22.06.2002 Tur frå Veitastrond til Fjærland i samband med nytutgjevinga av boka "Ei liti ferd fraa Sogndal til Fjærland" som Henrik Krohn skreiv i 1868. Turarrangørar Sogndal Turlag og Bokbyen i Fjærland. Deltakartal i storleiksorden 100, men nøyaktig tal ukjent.
- Luster Turlag har av og til turar i Snauedalen. Siste turen gjekk i regnvær 23.09.2007 og hadde 9 deltakarar.
- Vi har fått opplyst at ymse lag og organisasjonar, inkl. idrettslag, og truleg også bedrifter, frå tid til anna går turar i/gjennom Snauedalen, men vi har dessverre ikkje konkrete opplysningar om turane. (Har NVE gått tur i Snauedalen?)

Fjelltrim/topptrimturar: Dette er individuelle turar til bestemte mål der ein skriv seg inn i ei bok eller finn eit stempel. Frå Lustranytt nr. 2, 2003 kopierer vi følgjande om slike turar i Snauedalen og Eldedalen:

"Fjelltrim/topptrim

Veitastrond idrettslag har også gåande ein fjelltrim/topptrim.

Fjelltrimmen består av fem toppar: Eldedalen, Snauedalen, Austerdalsbreen, Røytviksholten og Nesaskåri.

Topptrimmen inneheld desse fem pluss Nyestølsnovi og Fossanipa. Vil du melda deg på fjelltrimmen, kan du gjere det på Matkroken. Her held og Strondi Sommarkafe til, og her der det difor høve til å fylle opp tanken etter ein fin fjelltur."

Historiske turar: Ruta mellom Veitastrond og Fjærland via Snauedalen er ein gamal og mykje brukt ferdselsveg som har lange historiske tradisjonar. Nokre døme på bruk:

- Transport av det kanskje eldste reine norske flagget (utan union-merke) frå Veitastrond til Fjærland i 1896, 1956 og 1996, sjå historia i Vedlegg 2.
- Ruta vart tidlegare brukt som postrute til Veitastrond når det var "meinis" (=usikker is) på Veitastrondsvatnet.
- Ruta vart brukt av folk som gjekk på "frierferd" mellom Fjærland og Veitastrond.
- Den første jernplogen i Veitastrond vart transportert dit frå Fjærland via Snauedalen!
- Ruta var ei handelsrute. Døme: Så seint som under siste verdskrig bar ein Fjærlending 3 levande grisungar i ein kasse opp til toppen av Snauedalen, der kjøparane frå Veitastrond overtok bæringa vidare ned gjennom dalen til bygda. Historia har namnet på dei som bar – på begge sider av Supphelleskaret. Sjå Vedlegg 3.
- Ruta er sterkt knytt til reiseliv og pionerane når det gjeld utforsking av Jostedalsbreen. Mellom anna gjekk engelskmannen William Cecil Slingsby ruta dagen før han i august 1894 "oppdaga" og gjekk ned Austerdalsbreen. Den norske pioneren Kristian Bing, som "oppdaga" Austerdalsbreen frå motsett kant (frå breplatået og ned) same dagen som Slingsby, gjekk så vidt vi veit ruta gjennom Snauedalen dagen etter "oppdaginga". Reiselivsturar i dag: Her har vi altfor lite kunnskap, men vi kopierer dette frå ein E-post vi fekk frå ein reiselivsmann:

"Jeg gikk turen fra Veitastrond til Fjærland nå i sommer, en flott tur! hvertfall helt til vi kom ned i Supphelledalen. Der er det totalt gjengrodd og svært utfordrende å gå. Litt synd det der, hadde med en amerikansk reisebyrå dame som var helfrelst, men som ikke ville la gjestene sine gå i villniset i Supphelledalen."

Vi er kjende med at turruta er svært "uryddig" på Fjærlandssida p.g.a. gjengroing og ras, og skal til sommaren prøve å samla folk til dugnadsinnsats for å gjere noko med dette. På Veitastrondsida, Snauedalen, er ruta heilt fin å gå, tydelegvis også for ei "amerikansk reisebyrå dame". Det er klart at viss ruta vert rydda, er den ei fin rute også i kommersiell turismesamanheng.

Turruter frå Snauedalen: Den absolutt mest brukte er sjølv sagt ruta over til Fjærland, sjå OPPTUR-boka side 188 - 191. Men det går også ruter både frå nær munningen av dalen og frå inst i dalen og opp på toppane og breane på nordsida, som Kaldakari, Nystølsnovi, Opptakshaugane, Vetle Supphellebreen etc. Derfrå kan ein gå Midtnovi eller Nystølsnovi til Langedalen. Nokre turruter i Veitastrond, mellom anna via Snauedalen og Eldedalen, er omtala på: http://www.dntfjellsport.no/bergen/index.php?fo_id=1708

Nokre turar er omtala på www.breporten.no. Sjå under "Turar i området" på denne linken: <http://www.breporten.no/index.php?NyheitNr=19&cat1=0&cat2=0&artrangering=Overskrift&artrantype=ASC&la=NO>

[...]

Tilleggssynspunkt på utbyggingane:

Vi synest det er svært gledeleg at utbyggarane legg opp til at det i stor grad skal brukast køyresterkt terreng i staden for permanente vegar opp til inntaka. Det er vi godt nøgde med!

Snauedøla kraftverk:** Etter synfaringa har vi vorte enda meir overtydde om at dette kraftverket ikkje bør byggast. Enkelte elvar bør få renne fritt også etter at alle utbyggingane er gjennomførde, og i Veitastrond bør Snauedøla vere ei av dei! Elva er for godt synleg for alle som både passerer på vegen mot Tungestølen og for dei som går på tur, turrutene gjennom dalen er for viktige og tradisjonsrike, utbygginga er for nær nasjonalparken og i ein viktig "inngangsport", og bortfallet av INON vert for stort! **Elva bør ikkje byggast ut!

[...]

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane uttaler i brev av 10.04.2007:

"Prinsipielt om søknadene og Veitastrondi

Veitastrond er ei jordbruksbygd som strekker seg inn mot Jostedalsbreen. Bygda er også ei turistbygd med fleire mykje nytta oppgangar til Jostedalsbreen og fleire kjende brearmar med Austerdalsbreen som den mest kjende. Bygda har også ei kjend turisthytte, Tungestølen. Veitastrond skulle ha svært gode føresetnader for å bygge reiselivet og turistferdsla vidare ut med sin nærleik til Jostedalsbreen, og desse søknadene om småkraftverk må vurderast nøye i samanheng med konsekvensar for natur og reiseliv.

Det har vore stor fråflytting frå Veitastrond dei seinare åra av fleire årsaker, men truleg helst på grunn av den almenne nedgangen i sysselsettinga i jordbruket. Ei slik småkraftutbygging kan nok gje ein del inntekter til bygda, og vi ynskjer ikkje å seie nei til alle søknadene. På den

andre sida vil også ei bygging av desse kraftverka endre naturtilhøva i stor grad og dermed redusere opplevinga av landskapet både for dei fastbuande og dei som vitjar bygda. Først og fremst av omsyn til dette vil vi også seie nei til eit par av dei prosjekta som etter vår meining vil ha størst negative konsekvensar.

Frårår bygging av to av kraftverka

Dei to søknadene som vi seier nei til, er Snauedøla kraftverk, utbyggjar grunneigarlaget, og Hola kraftverk (er vel det korrekte namnet!), utbyggjar Luster Småkraft. Snauedalen er ein flott og hengande u-dal, og elva Snauedøla stuper seg ned i fossestryk i terskelen ned mot hovuddalen. Elva er her såleis svært synleg i landskapet og ein svært viktig del av landskapsopplevinga. Dette området er også mykje nytta til friluftsliv med m.a. sti gjennom Snauedalen over til Fjærland og stor ferdsel til Tungestølen og vidare mot Austerdalsbreen og Langedalsbreen. Rapporten nemner at ei utbygging vil ha "lite verknad" for brukarinteressene, dvs. i samanheng med friluftsliv og turisme. Dette er ein konklusjon vi slett ikkje kan vere samde i. Vi meiner tvert imot at denne elva og fossestryka har stor verdi for alle som vitjar området.

Vi går også imot bygging av Hola kraftverk. Yngsdalen på vestsida av Veitastrondsvatnet er også ein svært vakker og karakteristisk u-dal med ein bratt terskel ned mot vatnet. I denne terskelen er også Yngsdalselvi svært synleg i landskapet og stuper seg ned mot vatnet i fine fossefall. Rapporten seier også at "områdets landskapsmessige verdi må tilsies å være stor, og Yngsdalselvi utgjør et viktig landskapselement i prosjektområdet. "Det vert også sagt at røyrleidningen må gå i dagen ned mot vatnet, noko som vil "forringe landskapsbildet i betydelig grad". Alt dette skulle såleis tilseie at konsekvensane for landskapet ville bli svært store ved ei kraftbygging, og ei svært lita minstevassføring vil ikkje bøte på dette. Rapporten seie også at "tiltaket gir liten negativ konsekvens for brukarinteressene". Dette er ein konklusjon vi ikkje kan vere samde i. Denne elva og fossane er som sagt svært synlege for alle som ferdast her, og vi trur at landskapsopplevinga vil bli mykje redusert ved ei utbygging.

Om dei fire andre kraftprosjekta

Vi kan akseptere bygging av dei 4 andre småkraftverka, dvs, Eldeelvi kraftverk, Svardøla kraftverk, Vetle Svardalen kraftverk og Utladøla kraftverk. Vi er noko tvilande til om Eldeelvi kraftverk bør byggast, men denne elva er etter måten lite synleg i landskapet, og området er elles heller lite nytta til friluftsliv og ferdsel elles. Dei andre tre kraftverka ser ut til å vere mindre problematiske sett ut frå omsynet til landskap og friluftsliv m.m.

Konklusjon

Vi går såleis mot bygging av Snauedøla kraftverk og Hola kraftverk ut frå dei grunnane vi har nemnt. Vi meiner likevel at det ut frå omsynet til næringslivet og busettinga på Veitastrond bør aksepterast at dei andre kraftverka blir bygde, og at dette kan gje inntekter til bygda. Utbyggjarane vil sikkert då hevde at ei redusert utbygging også vil redusere lønsemda ved utbygginga. Dette kan så vere, men vi meiner at også tapet ved ikkje minst landskapsopplevinga og dermed tapet for t.d. friluftsliv og turisme må gå inn i dette reknestykket, og då må det kunne forsvarast at nokre av dei mest verdfulle elvane blir "sparde" og tekne vare på for ettertida.

Statnett SF uttaler i brev av 10.04.2007:

[...]

"Den planlagte kraftproduksjonen i området er planlagt innmatet på 66 kV ledningen Årøy-Leirdøla som mater inn mot Leirdøla transformatorstasjon. Med 53 MW ny kraftproduksjon i det aktuelle området vil Statnetts 160 MVA 66/300 kV transformator i Leirdøla bli overbelastet i visse perioder. Dette vil først å fremst være tilfelle i lavlastsituasjoner (sommerhalvåret) når produksjonen i området er høy. Dette er også påpekt i Luster Energiverks søknad (side 14). Ifølge søknaden vil transformatoren i perioder bli 13 % overbelastet. Dette innebærer en effekt på om lag 21 MW. Etter det vi forstår er det nå seks kraftverk med installert effekt på 34 MW som konsesjonsbehandles. Statnetts 160 MVA transformator vil i så fall i perioder gå fullastet.

Med eksisterende kraftforbruk i området synes Statnetts installerte 300/66 kV transformator på 160 MVA i Leirdøla ikke å begrense produksjonen i de omsøkte kraftanleggene med 34 MW produksjonskapasitet. Transformatoren vil imidlertid i perioder bli utnyttet maksimalt slik at det neppe er mulig å installere mer ny kraftproduksjon i området uten at dette medfører periodevis produksjonsbegrensninger.

Statnett registrerer økende aktivitet med hensyn til planer om ny småkraftproduksjon. En viktig utfordring som må håndteres er begrensninger i kraftnettet. Disse begrensningene kan både oppstå på distribusjons-, regional- og sentralnettetsnivå. Statnett er opptatt av at det legges til rette for samfunnsrasjonelle løsninger."

Asbjørn Nes uttaler i brev av 08.04.2007:

"Merknad vedr. konsesjonssøknad Snauedøla Kraftverk, Veitastrond.

Eg er grunneigar i sameiga 132/Vårstølen, der det omsøkte kraftverket er planlagt. Garden vår Tangen 132/11 er på 125 da dyrka mark og vi har i underkant av 120 mjølkegeiter på bruket. Om sommaren mjølkar vi geitene på Vårstølen heile sommaren. Vårstølen er ein av dei få aktive stølane i landet der det framleis vert mjølka både kyr og geiter. Her finn vi i underkant av 350 mjølkegeiter og 20-30 kyr som ver mjølka kveld og morgon.

Det planlagde kraftverket er plassert rett framføre stølshusa mine, og det vil bli særdeles skjemmande. I tillegg kjem den høgfrekvente lyden frå turbinane som totalt vil øydelegge stølsmiljøet.

Vi som er grunneigarar i sameiga 132 / Vårstølen har tidlegare skriftleg gjeve samtykkje til at Kjell Jarle Bruheim kunne søke konsesjon for å få bygt ut Snauedøla.. Men det vi gav løyve til å søke konsesjon på var ei heilt anna utbygging.

Det har tidlegare vorte presentert planar for ei utbygging av det øvste fallet i Snauedøla, dvs frå Brekkereset og ned på Bakkastølen med rørgata på nordsida av Snauedøla. På eit grunneigarlagsmøte vart det diskutert å byggja ut begge falla men dette vart blankt avvist. Det var derfor med svært stor undring vi registrerte den framlagde konsesjonssøknaden. Det var ingen av grunneigarane, med unnatak av Kjell Jarle Bruheim som kjende til desse nye planane. Det er såleis søkt konsesjon på noko som vi som grunneigarar ikkje har gjeve løyve til. Det åleine bør vere grunn nok for NVE til å avvise heile konsesjonssøknaden. Dersom NVE gjev konsesjon på denne søknaden som ligg føre vil det i realiteten øydelegge eit av dei

finaste fossestryka på Veitastrond. I somrar med kaldt nordavêr vil denne fossen bli liggjande turr. Ei pålagd minstevassføring vil mest truleg forsvinne i grunnen. Snauedøla nedanfor fossestryket er og ei av dei beste fiskeelvane på Veitastrond. Dette er og ei av dei få elvane i bygda der fisk gyter. Ei utbygging etter dei framlagde planane vil rasere dette, og det nordlege elvelaupet vil bli totalt øydelagt. Det kan og vere verdt å merke seg at området sør for inntaksdammen er ustabil og særdeles rasfarleg. Rundt 1970 gjekk det her eit enormt steinras der blokker på over 1000 m³ sklei nedover fjellsida i det området røyrkata no er planlagt. Geologar karakteriserar framleis området som svært ustabil.

Konklusjon:

Dersom denne utbygginga vert gjennomført vil skadeverknadane bli langt større enn nytteverdien. NVE må derfor nekte konsesjon av følgjande grunnar:

- 1. Denne utbygginga vil rasere og øydeleggje eit av dei få levande stølsmiljø vi har her i landet*
- 2. Utbygginga vil turrlegge eit av dei finaste fossestryka på Veitastrond*
- 3. Fisket og gyteplassane i nedre del av elva vil bli øydelagde.*
- 4. Området der røyrkata er teikna inn er svært rasutsett*
- 5. Eg har som grunneigar ikkje gjeve løyve til denne utbygginga*
- 6. Stølsselet og stølsfjosen min vert liggjande svært nær ein skjemma og bråkande kraftstasjon som vil bli eit framandelement i eit levande stølsmiljø.”*

Søkers kommentar til høringsuttalelsene

På vegne av søker har Bystøl AS i brev av 31.07.2008 kommentert de innkomne høringsuttalelsene slik:

”Elda og Vårstølen grunneigarlag.

Kommentar til høyringsuttalelsar til søknad om bygging av Eldeelvi, Svardøla, Snauedøla og Vetle Svardalen kraftverk

Hovudmoment frå høyringsuttalelsane og søkjar sine kommentarar:

Nr	Høyringspart	Hovudmoment frå uttale	Søkjar sin kommentar
1	Sogn og Fj. fylkeskommune	<u>Snauedøla:</u> - krav om minstevassføring 255 l/s - veg til inntak må leggjast så skånsomt som mogeleg i terrenget og evt. omgjeraast til køyresterkt terreng etter fullført anleggsarbeid.	- Ok - ok. I samsvar med kommentar til pkt. a) frå Fylkesmannen S&Fj. - Ok.
2	Fylkesmannen i	<u>Snauedøla:</u>	.

	<i>Sogn og Fjordane</i>	<i>Fylkesmannen rår til at det ikkje vert gjeve konsesjon av omsyn til landskap, friluftsliv og INON-område.</i> <i>Dersom det vert gjeve konsesjon vert det tilråd fylgjande:</i> <i>som for Eldeelvi med unntak av pkt. b) (utgåar)</i> <i>Tillegg:</i> <i>anlegget må byggjast utan bygging av anleggsveg.</i> <i>Redusert slukeevne, om lag middelvassføringa.</i>	<i>Området ved stasjonen er alt bygd ut med veg, bru, stølshus og hytter. Nedre del av tiltaksområdet er difor sterkt kulturpåverka. For øvste del av området vert omsynet til friluftsliv svært søkt. Området er lite nytta som turområde eller anna form for friluftsliv.</i> <i>5-persentil er utrekna til 511 l/s for sommaren og 51 l/s for vinteren. Av omsyn til miljø og landskap meiner vi ei minstevassføring på 0,5 x 5-persentilen, dvs. 255 l/s sommarvassføring er tilstrekkeleg.</i> <i>Det bør vere køyretilkomst til inntak. Dette kan gjerast som køyresterk del av terrenget og tilsåast, evnt. naturleg revegeterast.</i> <i>Ei så lita slukeevne er ulønsam og vil kunne vere med å gjere dei øvrige prosjekta ulønsame. Pga. smelting frå</i>
--	--------------------------------	--	--

			<i>breen er vassføringa vesentleg større om sommaren enn om vinteren. Slukeevne lik middelvassførin g målt over året gir difor ei svært dårleg vassutnytting. Som nemnt i konsesjonssøkna den så utgjer omsøkt slukeevne 1,1 x middelvassførin ga for sommarmånade ne. I eit normalår vil ein difor ha vesentleg overløp i juli og august når avrenninga er størst. Omsynet til landskapsopplev ing vil difor i denne tida vere rimeleg godt ivareteken.</i>
3	<i>Asbjørn Nes, Veitastrond</i>	<i><u>Felles kommentar:</u> Pga. samla omfang skal søknadane handsamast etter vassdragsreguleringslova.</i> <i><u>Snauedøla:</u></i> <i>Kraftstasjonen vil verke skjemmande for stølsmiljøet og forårsake støy</i>	<i>Under utarbeiding av søknadane vart dette spørsmålet stilt til NVE. Tilbakemeldinga var at søknadane skal handsamast enkeltvis etter vassressurslova. Uttalen frå A. Nes inneheld også faktafeil. Det er ikkje 10-15 kraftverk men til saman 7 det er søkt konsesjon for.</i>

		<i>Kraftstasjonen er planlagt 80 m² men kan reduserast til ca 70 m². Stasjonen vil ikkje skilje seg ut frå øvrige bygningar i området verken i storleik, form eller farge. Når det gjeld støy så er det planlagt å bruke betong i vegger saman med vindauge, dørar og port som gir høg støyreduksjon. Utløpskanal vert utført med vassslås/lydfelle.</i> <i>Asbjørn Nes har ikkje gjeve løyver til utbygginga.</i> <i>Asbjørn Nes har underteikna intensjonsavtale om å utnytte fallrettane ved å bygge småkraftverk og søke konsesjon for dette, ref. vedlegg 7 til søknaden.</i> <i>Etter synfaring i området er planlagt trase vurdert som den beste. Ved nedgravd røyrgate vil snø- og mindre overflateskred gå over røyrgata utan å gjere skade. Ved skade på røyrgata frå eit eventuelt større steinskred, vil vatnet renne tilbake i sitt naturlege elveleie. Skader vil vere avgrensa til skade på anlegget.</i> <i>Fiske og gyteplassane i nedre del av elva vert øydelagde.</i> <i>Nedstrøms kraftstasjonen vert vassføringa uendra og ca 30m oppstrøms stasjonen er der fossestryk som hindrar fisk å gå opp. Evt. gyteplassar vert lite eller ikkje påverka av ei</i>
--	--	---

		<i>Utbygginga vil turrlegge dei finaste fossestryka på Veitastrond.</i>	<i>utbygging.</i> <i>Vassføringa i den berørte elvestrekninga vert sterkt redusert. Kurvene for restvassføring eit middels vått år viser at det også etter ei utbygging vil vere flomperiodar om sommaren og hausten der det går betydelege vassmengder i elva. Når det gjeld minstevassføring viser vi til kommentarane til fylkesmannen sine uttalar.</i>
4	<i>Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane</i>	<i>NVF fråår utbygging av Snauedøla med grunngjeving i redusert landskapsoppleving for tilreisande og fastbuande. Tapet av landskapsoppleving vil gi tap for friluftsliv og turisme.</i>	<i>Som nemnt over vil Snauedøla også etter ei utbygging ha betydeleg vassføring om sommaren då ho elles er synleg. Synspunkta frå NVF omkring bruk av området til friluftsliv er faktisk feil. Stien gjennom Snauedalen over til Fjærland vert ikkje mykje nytta. Det må elles påpeikast at røyr gata er planlagt på motsett side av elva (i høve til stien), og elvestrekka med redusert vassføring utgjer ein liten del av strekninga mellom Veitastrond og Fjærland. NVF meiner at ei utbygging vil vere negativt for turismen. Vi går ut ifrå at ein her meiner turisme som næring. Frå søkjar si side er vi ikkje einig i denne konklusjonen. Ei utbygging av</i>

			<i>småkraftverk vil styrke busetjing og kapitaltilgong til mange bruk på Veitastrond og vil difor gi eit betre grunnlag for å utvikle turisme som næring.</i>
5	<i>Statnett SF, Oslo</i>	<i>Begrensa kapasitet til 160 MVA ved transformator 66/300kV ved Leirdøla. Dette kan medføre periodevis produksjonsbegrensingar om sommaren.</i>	<i>Vi vil her vise til arbeidet som vert gjort av Luster Energiverk i samband med planlegging og konsesjonssøking om ny linje frå Veitastrond til Heggemyrane. Evt. periodevis produksjonsbegrensing vert å drøfte mellom partane i samband med nettilknytingsavtalar.</i>
6	<i>Sogn og Fjordane Turlag, Førde</i>	<i>Turruta gjennom Snauedalen til Fjærland er ei av dei aller viktigaste turrutene i området</i>	<i>SFT gir inntrykk av at denne ruta er mykje brukt. Dette er faktisk feil. Ruta er lite brukt, men SFT arrangerer sjølv år om anna ein tur (siste tur hausten 2007 med 6 deltakarar). Det må også kommenterast at ei utbygging i Snauedøla vedkjem ein strekning på ca 1km frå i starten ved Veitastrond. Med ei skånsam utbygging vil turruta framleis kunne nyttast med dei viktigaste naturopplevinga ne uendra (fjell og bre).</i>

		• <i>For omfattande og skjemmande utbygging vil redusere potensiale for utvikling av reiselivet og svekke grunnlaget for busetnad i bygda.</i>	• <i>Kva som er ei omfattande og skjemmande utbygging kan det vere ulike syn på. Vi meiner omsøkte prosjekt med justeringar som nemnt i dette notatet (spes. minstevassføring) må sjåast på som ei skånsam utbygging og vil heilt klart ha positive verknader for næringsutvikling i bygda, inkludert turisme og reiseliv. Sjå kommentar til Naturvernforbun det over.</i>
		<u>Moment for å gjere ei utbygging miljøvennleg og lite skjemmande:</u> 1. <i>Demningar minst mogeleg synlege</i> 2. <i>Nedgraving av rørgater</i> 3. <i>Vegar som må byggast ny bør utførast om køyresterkt terreng.</i> 4. <i>Minstevassføring min. 10%</i>	• <i>ok. Ivareteke slik søknaden er framsett. Fargetilsetjing i betong kan vurderast som eit tiltak.</i> • <i>ok. Ivareteke slik søknaden er framsett.</i> • <i>Ok.</i> • <i>Dette gir for Eldeelvi 528 l/s,</i>

		av gj.snitt sommarvassføring og slukeevne maks.150% av årleg gj.snitt.	Svardøla 258 l/s, Snauedøla 226 l/s og Vetle Svardalen 104 l/s. Vårt forslag er å bruke 0,5 x 5-persentil. Dette gir om lag same verdiane. Ved vurdering av slukeevne er det i søknaden også gjort ei vurdering av slukeevne ifht. Midlere sommarvassføring (stor skilnad mellom vinter- og sommarvassføring). Økonomien i prosjekta tillet ikkje ei slik reduksjon i slukeevna som SFT foreslår. • Ok. Vert vurdert som godt ivareteke slik søknaden er framsett.
		5. Det må leggjast stor vekt på støydemping, utforming og plassering av kraftstasjonane. 6. Ynskjeleg at nye 22 kV liner vert lagt med kabel i grøft.	• Planlagt som kabel (svart) i luftspenn. Denne er lite synleg i landskapet.
7	Luster kommune	• Nærmare vurdering om kraftlinje frå kvart einskild kraftverk til tilknytningspunkt på 22kV nett heilt eller delvis bør leggjast i grøft.	• Som nemnt over er tilknytningslinjene planlagde som kabel i luftspenn. Etter fastlegging av trasè for 66 kV linje og plassering av transformatorstasjon 22/66 kV vil

		Nærmare vurdering om omsøkt minstevassføring for Snauedøla om sommaren er tilstrekkeleg av omsyn til friluftslivet.	ein måtte vurdere linjeføring og -type linje individuelt frå dei 4 kraftstasjonane. I høve til søknaden er det foreslått minstevassføring 255 l/s om sommaren (omsøkt 50 l/s). Dette er vurdert å ivareta omsynet til friluftslivet.
--	--	---	---

Etter befaring har NVE mottatt et brev i fra konsulent skrevet på vegne av søker datert 04.02.2009. Dette er merknader til høringsuttalelsene og momenter som ble diskutert under befaringsrunden 21. oktober 2008. Søker har i tillegg vurdert en tunnelløsning.

"Snauedøla kraftverk- Luster kommune

Viser til handsaming av Eldeelvi-, Svardøla-, Vetle Svardøla- og Snauedøla-kraftverk samt synfaring 21.10.2008 i Veitastrond, Luster kommune.

Alle dei omsøkte prosjekta har motteke positive innspel frå lokalt hald i form av Luster kommune og Fylkeskommunen i Sogn og Fjordane. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane si miljøvernavingdeling, Sogn og Fjordane turlag samt Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane har alle gått inn for prosjekta; Eldelvi - , Svardøla-, Vetle Svardøla- kraftverk forutsett mindre justeringar frå omsøkt løysing, medan dei har komme negativ tilråding til konsesjon for Snauedøla kraftverk. Tiltakshavarane/grunneigarane har i notat datert 30.07.08 kommentert innkomne fråsegner. Vi ønskjer å knytte ytterligare kommentarar til nokre av fråsegene frå høyringsrunden samt å leggje fram fakta i forbindelse med nokre av påstandane til Sogn og Fjordane turlag under synfaring før sluttvedtaka for dei fire prosjekta ligg føre.

Kommunedelplan småkraft

25. januar 2007 vart det vedteke ein kommunedelplan for små kraftverk i Luster kommune. Kommunedelplanen hadde i tillegg til å vise utbyggingspotensialet i kommunen og miljøfaglege vurderingar for kvart enkelt vassdrag. Dei miljøfaglege vurderingane baserte seg på feltundersøkelsar utført av Aurland Naturverkstad. Basert på dette arbeidet gjorde Luster kommune sumverknadsvurderingar som resulterte i at enkelte vassdrag og dalføre/område i kommunen vart vedtekne i "Raud konfliktzone". "Raud konfliktzone" er definert som: "Her er det fleire spesielle interessekonfliktar å ta omsyn til og/eller det er mindre positive lokale ringverknader enn andre delar av kommunen. Fokus i kommunen si sakshandsaming er å redusere interessekonfliktar og å sikre allmenne interesser". I Veitastrond vart området

Tungestølen, med elvane Austerdalselva, Røysadalselva, Langedalselva, Sagafossen og Opptakselvane, vedteke i "Raud konfliktsone" (vedlegg). Tiltross for småkraftpotensialet i dette området vart elvane her halde utanfor når grunneigarane i Veitastrond gjekk i gang med planlegginga av småkraftverk her. Dei omsøkte prosjekta; Eldeelvi-, Svardøla-, Vettle Svardøla- og Snauedøla-kraftverk vart alle vedtekne i "Grøn konfliktsone". Grøn konfliktsone er definert som: "Desse områda er prega av lite konfliktnivå og /eller store positive lokale ringverknader. Her bør det planleggjast med tanke på å få god teknisk og økonomisk utnytting av ressursane".

Vi meiner sumverknadsvurderinga, i regi av Luster kommune, må gjenspeglast i slutthandsaminga til NVE.

Turbruk i Veitastrond

Tilkommande turistar i Veitastrond nyttar i all hovudsak Tungestølsområde der dei fleste tar dagsturar til Austerdalsbreen. Det er ei privat turisthytte på Tungestølen som er open ca. 5 veker i året for dei ca. 2000 betalande turistane med køyrety på Tungestølsvegen. DNT brukar Tungestølen til sommarcamp 4-5 veker i året. Der Tungestølen blir rosa som ei perle, ikkje berre på grunn av naturen, men også fordi det er lite turistar der. Turistane nyttar også bilvegen, som blir vedlikehalden av bygdelaget, vederlagsfritt.

Turbruk Snauedøla

Representanten til Sogn og Fjordane turlag uttalte under synfaringa at turruta mellom Veitastond og Suphelledalen i Fjærland er "mykje brukt". Basert på registrerte brukarar i området meiner vi dette er ei sterk overdriving. Delar av turruta er grodd igjen som eit resultat av lite bruk og redusert beiting. Registrerte turgåarar er i all hovudsak dei organiserte turane til DNT/Turlaga. Sogn og Fjordane Turlag har i sin kommentar etter synfaringa spesifisert 1 til 3 turar i året. Dette er grunnlaget for uttrykket: "Snauedalen er mykje brukt." Den organiserte turen frå Veitastrond til Fjærland i 2008 var inkl. kjentmann på 7 personar. Vi ber NVE merke seg at også at fråsegna frå Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, side 2 avsnitt 3, og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane nyttar den same ordlyden som turlaget i si skildring av turbruk i området.

Snauedøla-fjellalternativ

Sjølv om vassvegen for omsøkt løysing er planlagt skånsamt i terrenget vil ei vassvegsløysing i fjell gjere prosjektet tilnærma usynleg. Vi har utarbeida eit alternativ til nedgrava røyrgate. Ein vassveg i fjell frå inntak på ca. kote 409 til nedste moglege påhogg ved kote 210. Ein vil då bore ein tunnel på ca. 1000 m inn i fjellet og vidare med 15 m sjakt opp til inntaksområdet. Tunnelmassane er utrekna til ca 15.000 m³ og er planlagt nytta til omfyllingsmassar for røyrgate på de andre prosjekta, samt som veggrus. (...) "Desse områda er prega av lite konfliktnivå og /eller store positive lokale ringverknader. Her bør det planleggjast med tanke på å få god teknisk og økonomisk utnytting av ressursane", då det vil gje prosjektet en kostnadsauke på ca 8 MNOK, dvs 0,55 kr/kWh. For dei lokale bøndene som framleis setrar er det eit stort føremon at ein opprettheld kulturlandskapet og beiteområdet i Snauedalen og gjer dette lettare tilgjengeleg. Dette oppnår ein blant anna ved å bygga ein køyresterk terrengveg opp til inntaket i Snauedalen. Det er seterbruken med geiter, sauer og kyr som har "laga" og som vedlikeheld det opne kulturlandskapet. Som namnet tilseier var Snauedalen utan skog,

men som ein kunne sjå under synfaring er den no på veg til å gro igjen. Auka beitebruk vil motverke attgroinga i dalen.

Basert på dei to skisserte alternativa for Snauedøla, meiner tiltakshavar at omsøkte prosjekt er i samsvar med dei retningslinene som gjeld for småkrafthandsaming, og vi håpar NVE kjem tilbake med positiv innstilling for dei 4 prosjekta som ligg i "grøn sone" i Luster kommune sin kommunedelplan for småkraft.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE)sine merknader

Om søker

Søkere er berørte grunneiere og fallrettighetshaverne i Snauedøla. Disse ønsker å etablere Snauedøla Kraft AS som skal eies og drives av dem. Søker ønsker å bygge og drifte det planlagte kraftverket som skal nytte fallet i Snauedøla mellom kote 409 og 185.

Søknaden

Det søkes om tillatelse etter vannressursloven § 8 til å bygge Snauedøla kraftverk.

Det er videre søkt om tillatelse etter energiloven til bygging og drift av nødvendige elektriske anlegg, samt etter forurensningsloven for å gjennomføre tiltaket.

Søknaden blir behandlet parallelt med 5 andre småkraftsaker i Veitastrondområdet

Beskrivelse av området

Vassdraget ligger innerst i Veitastrond nord for Veitastrondvatnet. Snauedøla renner ut i Sumelvi som er hovedvassdraget i Veitastrond. Snauedøla er ei typisk breelv med 30 % bre i nedslagsfeltet, som er på 14,6 km² og består hovedsakelig av snaufjell med høyeste punkt i feltet på ca. 1687 meter over havet. Vassdraget ligger i Luster kommune og ca. 45 km i fra kommunesenteret Gaupne. Området er skrint og har høyfjellspreg med mye fjell i dagen. Selve elva er stri med en markant foss på ca 20-30 meters høyde og ligger relativt høyt oppe i den berørte delen av elva. Nede ved planlagt kraftstasjon er det en støl med en god del beitemark rundt. På nordsiden langs vassdraget går det en tursti innover Snauedalen og over til Fjærland, stien er merket av DNT.

Eksisterende inngrep i vassdraget

Det går en vei fram til stølen der kraftstasjonen er planlagt bygd. Området rundt planlagt kraftstasjon er ei lita grend med fritidshus og stølshus. Det ligger ei hytte på nordsiden av elva på kote 380. Ellers er det ingen eksisterende inngrep i influensområdet. Nedre deler av Snauedøla renner gjennom stølen nede ved Sumelvi.

Teknisk plan

Inntak

Inntaket er planlagt på kote 409. Dammen er tenkt utført som en buet betongdam med damhøyde på 4 meter, bredde 15 meter. Det neddemte arealet er beregnet til ca. 300 m².

Rørgate

Fallrettighetshaverne i Snauedøla har søkt om å legge rørgate fra inntaket og ned til kraftstasjon, en lengde på ca. 1300 meter. Søker har i tillegg utarbeidet et alternativ til nedgravd rørgate med vannvei i fjell fra kote 409 til kote 210. Dette tilsvarer en tunnel på ca. 1000 meter.

Kraftstasjon

Stasjonsbygningen er planlagt plassert vest for Sumelvi ved elvebredden av Snauedøla på kote 185. Kraftstasjonen med tomt vil beslaglegge et areal på ca. 180 m².

Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,5 m³/s og minimum slukeevne på 0,125 m³/s. Til sammenligning er middelvannføring ved inntaket beregnet til 1,24 m³/s og alminnelig lavvannføring til 50 l/s.

Elektriske anlegg

Kraftverket vil bli installert med en generator med installert effekt på 4,6 MW, ytelse på 5,1 MVA og en spenning på 6,67 kV. Transformatoren får en ytelse på 5,5 MVA og en omsetning på 6,67/21,5 kV. Kraftverket vil bli koplet til planlagt 66 kV linje fra Veitastrond til Leirdøla transformatorstasjon med en 500 meter lang 22 kV luftlinje. Denne 66 kV-linja er omsøkt separat av Luster Energiverk AS, og behandles samtidig med kraftverksøknaden.

Veier

Det er planlagt å bruke eksisterende veier i tillegg til å forsterke bru over Sumelvi. Ny permanent vei er planlagt de siste 50 meterne fram til kraftstasjonen i tillegg til anleggsvei fra kraftstasjon og opp til inntaket. Søker har uttalt at denne senere kan omgjøres til kjøresterk del av terrenget. Vegen opp til inntaket er planlagt å legges i svinger i de bratteste partiene og videre rett fram mot inntaket. Ved tunnelalternativet er det planlagt å benytte helikopter ved bygging av inntaksdam og en unngår da anleggsveier fra påhugg på kote 210 og opp til inntak.

Massetak og deponi

Det vil ikke bli behov for massetak eller deponi ved anlegget. Overskuddsmasser er planlagt brukt til terrengarrondering lokalt. Ved tunnelalternativ er massene er massene beregnet til 15 000 m³ og er planlagt å bruke til veigrus og til omfyllingsmasser til rørgatene i de andre prosjektene inne i Veitastrond.

Hydrologiske virkninger

Snauedøla kraftverk vil utnytte et nedbørfelt på 14,6 km². Middelvannføringen ved inntaket er 1,24 m³/s og alminnelig lavvannføring er beregnet til ca. 50 l/s. Kraftstasjonen er planlagt med en maksimal slukeevne på 2,5 m³/s noe som tilsvarer ca. 200 % av middelvannføringen. Minste slukeevne er oppgitt til 0,125 l/s. 5 persentil verdiene for sommer- og vintervannføring er beregnet til henholdsvis 430 l/s og 31 l/s. Det er foreslått slipp av minstevannføring på 50 l/s lik alminnelig lavvannføring i sommerperioden, men i kommentaren til høringsuttalelsene er dette økt til 255 l/s. Det er ikke foreslått minstevannføring om vinteren.

En utbygging som omsøkt vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på den berørte strekningen, men flomoverløp vil tidvis sikre noe vannføring. Dager med vannføring større enn største slukeevne i et middels år er beregnet til 57 og dager med vannføring mindre enn minste driftsvannføring er 52

Produksjon og kostnader

Prosjektet vil gi en årlig produksjon på 14,4 GWh i et midlere år. Dette fordeler seg med 12,5 GWh sommerkraft og 1,9 GWh vinterkraft. Utbyggingsprisen er beregnet til 2,22 kr/kWh.

NVE har kontrollert de fremlagte beregningene over produksjon og kostnader. Vi har ikke fått vesentlige avvik i forhold til søkers beregninger. Det vil likevel være søkers ansvar å vurdere den bedriftsøkonomiske lønnsomheten i prosjektet.

Arealbruk og eiendomsforhold

Rørtraseen vil legge beslag på rundt 2000 m² og veier 7500 m². I tillegg vil etablering av damsted, kraftstasjon og kraftlinje kreve et areal på til sammen 780 m².

Søker innehar avtale om disponering av alle grunn- og fallrettigheter på den omsøkte strekningen. Etter høringsrunden har det kommet fram at en av grunneierne mener denne avtalen ikke er gyldig. Søker har kommentert at grunneier har undertegnet en intensjonsavtale om å utnytte fallrettighetene. Denne avtalen ligger som vedlegg i konsesjonssøknaden. Dersom det blir gitt konsesjon må forståelsen av avtalen løses gjennom rettsapparatet eller at det blir enighet mellom partene.

Forholdet til offentlige planer

Kommuneplan

Influensområdet ligger i LNF område i kommunens arealplandel. I tillegg kommer det omsøkte prosjektet inn under grønn sone i kommunedelplan for småkraftverk. Dette indikerer et lavt konfliktnivå i området etter kommunens vurdering.

Samlet plan (SP)

Utbyggingen er under gjeldende grense for behandling i SP. Det finnes heller ikke andre SP-prosjekt som berøres av utbyggingen.

Verneplan for vassdrag

Prosjektet berører ikke vassdrag vernet i verneplan for vassdrag.

Inngrepsfrie områder

En utbygging som planlagt vil påvirke INON områder. Villmarkspregede områder blir redusert med ca. 2 km², INON område sone 1 vil bli redusert med ca. 3,2 km² og INON sone 2 reduseres med ca. 1,7 km².

Andre verneplaner

Det planlagte inntaket ligger i luftlinje ca. 800 m fra grensen til Jostedalsbreen nasjonalpark. Nasjonalparken vil derfor berøres ved nedklassefisering av INON områder i selve parken.

Nasjonale laksevassdrag

Utbyggingen berører ikke nasjonale laksevassdrag.

Høring og distriktsbehandling

Søknaden har vært kunngjort to ganger i "Sogn avis" og "Norsk Lysningsblad". Nedenfor følger en kort oppsummering av hovedpunktene i uttalelsene.

Luster kommune mener at tilknytning mellom kraftverket og planlagt 66 kV linje bør skje via jordkabel. Kommunen ber NVE vurdere nøye kravene om minstevannføring om sommeren for Snauedøla p.g.a. friluftsinnteressene i området.

Fylkesmannen i Sogn og Fjordane mener at det er svært uheldig med ei utbygging i Snauedalen og vil derfor ikke gå inn for ei utbygging. Av de 6 omsøkte kraftverkene i Veitastrand mener Fylkesmannen at den planlagte utbyggingen i Snauedøla har størst konfliktnivå. Dette er knyttet til biologisk mangfold, landskap, friluftsliv og reduksjon av ingrepsfrie naturområder i nasjonalparken. Fylkesmannen påpeker at terrenget i Snauedalen har karakter som et høyfjellsområde og dermed mer sårbart for inngrep. Området er lett tilgjengelig og blir benyttet i friluftssammenheng og til stølsdrift. Fylkesmannen gjør oppmerksom på ei bekkekløft med foss og fosserøyksone som er en verdifull naturtype. Potensialet for å finne rødlistearter i bekkekløfter og fosserøyksoner er stort, og Fylkesmannen mener at undersøkelsene som er gjort er for dårlig utført. I tillegg bør bunndyrfaunaen undersøkes nærmere. Det vil bli reduksjon av INON områder i og utenfor Jostedalsbreen nasjonalpark. Det er opplyst fra lokalt hold å være et godt gyte- og fiskeområde for ørret nedenfor fossen ved Vårstølen i Snauedøla. Fra stølshus, hytter og overnattingsbedrift er det kort vei til planlagt kraftstasjon og støynivået bør holdes innenfor rettleidende grenser gitt av Klima- og forurensningsdirektoratet.

Sogn og Fjordane fylkeskommune mener at det av landskapsmessige hensyn bør settes en minstevannføring på 130 l/sek. I tillegg mener fylkeskommunen at vei opp til inntaket må legges så skånsomt som mulig i terrenget, ev. omgjøres til kjøresterkt terreng etter at anlegget er fullført.

Sogn og Fjordane turlag går sterkt i mot utbyggingen pga bortfall av INON og negativ påvirkning på friluftsliv, landskap, biologisk mangfold og på grunn av sumvirkningene av de mange utbyggingene i Veitastrand. Turlaget gjør oppmerksom på at den planlagte utbyggingen i Snauedalen er den av de 6 omsøkte elvene som kommer i sterkest konflikt med friluftslivet. Turlaget viser til ei gammel tradisjonsrik ferdselsrute som går gjennom dalen og over til Suphelledalen i Fjærland. I tillegg går det en sti fra Snauedøla og opp til Tungestølen. Begge rutene er merket av Den Norsk Turistforening. Turlaget viser også til bortfall av INON i alle kategorier og påpeker at bortfallet er stort innenfor Jostedalsbreen nasjonalpark.

Etter befaringsmottok NVE en høringsuttalelse fra turlaget som ytterligere begrunnelse for deres motstand. Her legger turlaget fram dokumentasjon på bruken og historikken rundt den DNT merkede turløypen i Snauedalen.

Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane går i mot utbyggingen av Snauedøla grunnet elvas betydning for landskap og friluftsliv. Naturvernforbundet gjør oppmerksom på DNTs turstier over til Fjærland og opp til Tungestølen.

Statnett SF har ingen merknader til konsesjonssøknaden annet enn å påpeke lastproblematikk i Leirdøla transformatorstasjon.

Asbjørn Nes er en av grunneierne der det omsøkte kraftverket er planlagt. Asbjørn Nes skriver at han ikke har gitt tillatelse til en utbygging. Han gjør oppmerksom på at Vårstølen er en av de få aktive stølene i landet der det blir melka både kyr og geiter. Her finner en i underkant av 350 melkegeiter og 20-30 kyr. Asbjørn Nes påpeker at stasjonen blir plassert rett framfor stølshusa hans og vil virke skjemmende og støyende. Han påpeker også at hvis det blir gitt konsesjon vil et av de fineste fossestrykene i Veitastrand bli ødelagt. I tillegg er dette ei av de få elvene i bygda der fisk gyter.

Tiltakets virkninger - Fordeler og skader/ulempes

Nedenfor er det gitt en oversikt over hva NVE anser som de viktigste fordelene og ulempene ved tiltaket

Fordeler

- En utbygging etter de foreliggende planene vil, etter søkers beregning gi 14,4 GWh i ny årlig fornybar energiproduksjon.
- Tiltaket vil gi inntekter til grunneierne, kommune og stat.
- Tiltaket kan bidra til å opprettholde lokal bosetning og gi lokal verdiskapning.

Ulemper

- Tiltaket innebærer fysiske inngrep som kan være sjenerende sett fra bom på vei inn til Tungestølen og i fra stølshus, hytter, bolighus, overnattingssted som ligger like ved Snauedøla.
- Tiltaket vil medføre sterkt redusert vannføring i Snauedøla på utbyggingsstrekningen store deler av året.
- Tiltaket vil virke skjemmende på et stort landskapsrom.
- Tiltaket vil påvirke friluftsopplevelsene negativt i et område som blir aktivt brukt.
- Tiltaket vil føre til tap av inngrepsfrie områder i Jostedalsbreen nasjonalpark
- Tiltaket vil føre til kraftig redusert vannføring i bekkekløft med foss og fosserøyksone.
- Tiltaket vil medføre inngrep i skrint terreng med høyfjellspreg.

NVEs vurdering

Den planlagte utbyggingen gjelder et kraftverk med inntaksdam i betong, nedgravd/nedsprenget rørgate, kraftstasjonsbygning, vei og tilkobling til omsøkt 66 kV linje. NVE vurderer prosjektet til å ha akseptabel lønnsomhet. Det er delte meninger i høringsuttalelsene. Fylkesmannen, turlaget og Naturvernforbundet går imot en konsesjon. Kommunen og fylkeskommunen mener det er akseptabelt å gi konsesjon på visse vilkår. Asbjørn Nes er grunneier og påpeker at søker ikke har avtale om alle rettighetene i det omsøkte prosjektet. Han ønsker ikke en utbygging slik det er omsøkt i dag.

Landskap og friluftsliv

Kraftstasjonen er planlagt plassert på sørsiden av Snauedøla ved elvebredden, like ved et stølshus/fritidshus. Stasjonen er planlagt i underkant av 100 meter fra utløpet der Snauedøla renner ut i Sumelvi. Fylkesmannen i Sogn og Fjordane, Sogn og Fjordane turlag og Naturvernforbundet i Sogn og Fjordane ønsker ikke at det skal gis konsesjon til utbyggingen på grunn av de negative konsekvensene ei ev. utbygging vil få for landskap og friluftsliv. Luster kommune og fylkeskommunen mener at det er viktige friluftsinnteresser i området, men stiller seg positiv til ei utbygging om slipp av den planlagte minstevannføringen økes og at det blir tatt landskapsmessige hensyn. Asbjørn Nes påpeker at fossen i Snauedøla har stor landskapsverdi i Veitastrand. Av de 6 aktuelle elvene, så mener NVE at Snauedøla innehar de største verdiene med tanke på interesser knyttet til landskapet. Av landskapsmessige hensyn har søker utarbeidet et alternativ til nedgravd rørgate, med tunnelboring i fjell fra inntak på ca. kote 409 med påhugg ved kote 210. Vannvei i fjell

vil være noe avbøtende, men sterkt redusert vannføring og påhugg oppe i beiteområdet vil likevel gi betydelige inngrep og redusere landskapsopplevelsen.

De største fysiske inngrepene vil etter NVEs syn være i form av framføring av anleggsvei opp til inntaket, inntaksdam og rørtrasé på ca 1800 m. Søker har planlagt inntaket oppe på et flatere parti i Snauedalen. Nedenfor inntaket brekker elven seg ut og går storsteinet og stri ned mot Veitastrond. På kote 400 er det en foss som er godt synlig. Snauedøla er et markert landskapselement i Veitastrond, og for turister er den et viktig element for naturopplevelsene på vei inn mot Tungestølen. Der veien passerer Snauedøla stopper også turistene for å betale bompenger. Bommen ligger med direkte innsyn mot elva med strykpartier, og NVE fikk under befaring opplyst at det var mellom 2 000 og 2 500 betalende hvert år. Turstien opp mot Tungestølen starter også ved bommen. Turlaget gjør oppmerksom på at Snauedøla er godt synlig fra to overnattingsplasser i Veitastrond. En utbygging som omsøkt vil føre til en betydelig reduksjon av vannføringen på den berørte strekningen i store deler av året. Selv med redusert slukeevne og slipp av realistisk minstevannføring mener NVE at elvas verdi for friluftsliv og landskapselement vil bli betydelig svekket.

Turlaget mener at Veitastrond er et av de aller viktigste friluftsområdene rundt Jostedalsbreen, både på lokalt, regionalt, nasjonalt og internasjonalt nivå.

Fylkesmannen mener at Snauedøla kraftverk har størst konfliktnivå av de 6 omsøkte kraftverkene inne i Veitastrond. Fylkesmannen påpeker at influensområdet er svært sårbart med tanke på områdets høyfjellspreg. Området er lett tilgjengelig og har stor verdi for friluftslivet. Fylkesmannen gjør oppmerksom på at Snauedøla er tydelig eksponert i landskapet og en reduksjon av vannføringen om sommeren vil gi stor visuell endring. Dette vil redusere opplevelsene betydelig både for tilreisende og bofaste. NVE er enig med fylkesmannen i at en utbygging vil redusere naturopplevelsene knyttet til elva, og i det snaue høyfjellspregede landskapet vil inngrepene innover dalen vanskelig la seg avbøte.

Fylkesmannen, turlaget, kommunen og Naturvernforbundet gjør oppmerksom på stien langs Snauedøla som er en gammel ferdselsvei som går fra Vårstølen igjennom Jostedalsbreen nasjonalpark og over til Suphelledalen i Fjærland. I følge turlaget er dette ei tradisjonsrik turrute som sammen med ei turrute fra Snauedalen og opp til Tungestølen er merket av Den Norske Turistforening. Turlaget gjør oppmerksom på at ruta har en lang historie innefor fjell- og bresport. Søker mener at turbruken er sterkt overdrevet og turstien er på vei til å gro igjen. Ut i fra opplysninger i høringsrunden og sett i historisk perspektiv, kan det for NVE virke som om Snauedøla spiller en betydelig rolle for friluftslivet knyttet til området. Ved ev. utbygginger av andre prosjekter som er omsøkt i Veitastrond, vil Snauedølas verdi som landskapselement etter vårt syn få en enda større betydning.

Fylkeskommunen mener at området er av stor verdi for friluftslivet og av den grunn bør det slippes en minstevannføring på 255 l/s. I tillegg mener fylkeskommunen at veien må legges skånsomt i terrenget eller omgjøres til kjøresterk del av terrenget etter en ev. utbygging.

Kraftstasjonen er planlagt inne på Vårstølen og foruten visuelle inntrykk blir støy fra kraftverket nevnt i flere av høringsuttalelsene. Fylkesmannen påpeker i sin høringsuttalelse at det er kort vei til flere stølshus. Asbjørn Nes er eier av en sel og et stølsfjøs svært nær den planlagte stasjonen og mener stasjonen vil virke skjemmende og bråkete, noe som vil være negativt i et levende stølsmiljø.

NVE er enig med de høringsparter som hevder at utbyggingsområdet vil være negativt for friluftslivet i anleggsperioden og driftsperioden. Området er snaut med mye fjell i dagen, ei rørgate her vil føre til mye sprengning og gi varige sår. Selv om det blir satt krav om tunnel vil påhogget komme i et snaut område nede mot stølsmiljøet. Fraføring av vann fra vassdraget vil forringe landskapsopplevelsen betydelig selv med et realistisk minstevannføringslipp.

Både Fylkesmannen og turlaget mener at reduksjon av INON innenfor grensene til nasjonalparken er svært uheldig. Tiltaket vil føre til reduksjon av villmarkspregede områder med ca. 2 km², INON område sone 1 med ca. 3,2 km² og INON sone 2 med 1,7 km². NVE mener generelt at prosjekter som innebærer inngrep i villmarkspregede områder er en indikasjon på at det kan være et verdifullt naturområde. Selv om inngrepsfrihet er en verdi i seg selv, er det i mange tilfeller nødvendig å vurdere denne verdien sammen med verdier som biologisk mangfold, friluftsliv og landskapsopplevelse for å vurdere om inngrepsfrihet i området eventuelt forsterker disse verdiene. I dette tilfellet er det snakk om reduksjonen av villmarkspregede områder innefor grensene til Jostedalsbreen nasjonalpark. NVE mener at reduksjon av INON områder må ses i sammenheng med de 6 andre planlagte kraftverkene i området. Snauedøla ligger lengst inn i Veitastrond av de 6 omsøkte elvene. Områdene utenfor er generelt sterkere berørt gjennom veier og andre inngrep samtidig som disse elvene ikke er like synlig. Reduksjon av inngrepsfrie områder sammen med NVEs vurdering av at tiltaket har stor virkning for landskap og friluftsliv mener vi i denne saken at reduksjon av særlig villmarkspregede områder innenfor nasjonalparken trekker i negativ retning.

Biologisk mangfold og viktige naturområder

I følge miljørapporten er det ikke registrert ferskvannsarter som er oppført på den Norske rødlista i influensområdet. På kote 400 finner vi en verdifull naturtype, en foss med fosserøyksone nede i ei bekkekløft. Bekkekløfta er i miljørapporten til konsesjonsøknaden beskrevet som viktig – lokalt viktig. Fylkesmannen mener at denne bekkekløfta ikke er kartlagt godt nok. NVE bemerker at det er foretatt en vanlig biologisk mangfold undersøkelse i Snauedøla og rapporten omtaler de forholdene som vanligvis blir berørt ved utbygging av småkraftverk. Dette, sammen med NVEs befarings og annen tilgjengelig kunnskap om området, har NVE etter sluttbefaring vurdert som tilstrekkelig for at tilleggundersøkelser for elvekløfta ikke er nødvendig for å kunne gjøre et vedtak i denne saken. Av vegetasjonen som ble registrert langs elvekanten ble det ikke registrert noen sjeldne arter, men etter vurdering av fossen med, den høye jevne vannføringen gjennom store deler av sommeren mener NVE at det her ikke kan utelukkes at naturtypene og artene langs elva og elvekløfta er fossesprutavhengig. En betydelig minstevannføring om sommeren vil være nødvendig for å ivareta de biologiske elementene i Snauedøla.

I miljørapporten blir elva beskrevet som ikke fiskeførende. Fylkesmannen viser til gyteforholdene for ørret nedenfor den planlagte kraftstasjonen og påpeker at gyteforholdene i indre del av Veitastrondvatnet er avgrensa og at disse elvestrekningene har stor verdi. Fra høringsrunden er det flere som påpeker at elva er fiskeførende. Ut i fra tilgjengelig informasjon, elvas avstand fra Veitastrondvatnet, substrat, form og helning mener NVE at det er sannsynlig at ørret går opp i Snauedøla og kan benytte elva både til gyting og oppvekstområde. Hvis det blir gitt konsesjon mener Fylkesmannen at det må monteres automatisk forbislippingsventil i tillegg til å flytte kraftstasjonen noe opp i vassdraget for å unngå tørrlegging av gyteplasser. Søker uttaler i sin kommentar til høringsuttalelsene at de vil installere forbislippingsventil dersom dette vil ivareta fisken i elva. NVE mener at de negative effektene en ev. utbygging vil ha for gyteforholdene i Snauedøla vil reduseres ved montering av automatisk forbislippingsventil og flytting av kraftstasjon.

I følge miljørapporten er det ikke kjent at det er noen truede arter av fugl i området. Under befarings observerte NVE fossefall ved flere anledninger inne i Veitastrond. Snauedøla er av en størrelse og utforming som egner seg godt for fossefall. Fossefall står ikke på den norske rødlista, men er sårbar for kraftutbygginger. I Veitastrond er det planlagt flere utbygginger og fossefallet vil bli hardt rammet dersom habitatet ikke blir ivaretatt. NVE vurderer de negative sumvirkningene for fossefall i et eget bakgrunnsnotat for de 6 planlagt utbygde elvene i Veitastrond. Med slipp av minstevannføring

vil bunndyrproduksjonen til en viss grad opprettholdes. Dette vil være positivt for fossefall, som med stor sannsynlighet bruker strekningen til næringssøk.

Fylkesmannen påpeker at undersøkte brepåvirkede vassdrag rundt Jostedalsbreen har vist seg å inneha en spesiell bunndyrfauna som domineres av kuldetilpassede fjærmygglarver. Bunndyrfaunaen i selve elvestrengen er ikke undersøkt. Fylkesmannen mener at det av den grunn bør slippes minstevannføring i elva hele året. Snauedøla har et nedbørfelt som i følge konsesjonssøknaden består av 30 % bre. NVE er enig med fylkesmannen i at Snauedøla har enkelt likhetstrekk med elvene på vestsiden av Jostedalsbreen. NVE rapport fra 2010 som omhandler etterundersøkelser ved bygging av småkraftverk viser at bunndyrfaunaen blir lite endret så lenge det slippes minstevannføring. Ved redusert vannføring øker ofte tettheten av bunndyr, men pga. redusert vanndeckt areal og redusert vannføring vil det totalt sett bli mindre bunndyrproduksjon. Slipp av minstevannføring vil derfor kunne redusere denne negative påvirkningen. For bunndyrproduksjonen er det derfor viktig med vanndeckt areal og sammenhengende drift i vassdraget. Ved å ikke slippe minstevannføring vil elva i perioder tørlegges og drift av bunndyr i enkelte perioder med lite tilsig stoppe opp. Hos bunndyrfaunaen i elver, er en stor andel av artene mest aktiv i vinterhalvåret. Dette skyldes en tilpasning i forhold til tilgang på næring. Av hensyn til biologisk mangfold mener NVE at det må slippes minstevannføring hele året. NVE har sett på behovet for tilleggsundersøkelser. Dersom det skal være aktuelt å følge opp med mer spesifikke undersøkelser, må det være en viss sannsynlighet for å gjøre funn av betydning for vedtaket. Vi kan ikke se at det er tilfelle her.

NVE mener kunnskapsgrunnlaget knyttet til å fatte vedtak er tilfredstillende slik at kravet i naturmangfoldloven § 8 er oppfylt. Med slipp av en sesongavhengig minstevannføring vil heller ikke § 9 om føre – var prinsippet være aktuelt.

NVE har ellers vurdert sumvirkningene av bortfallet av vann i de bretilknyttede elvene i Veitastrond i et eget notat for sumvirkninger. Vi viser til dette notatet for vurdering av alle tiltakene etter naturmangfoldloven.

Kulturminner

I følge søknaden er det ikke kjent at det forekommer kulturminner mellom inntak og kraftstasjon. Fylkeskommunen kjenner ikke til registrerte automatisk freda kulturminner innenfor influensområdet. Det kan likevel ikke utelukkes at det kan finnes uregistrerte kulturminner i området, og de minner derfor om aktsomhetsplikten ved en ev. utbygging og krav om varsling funn.

Fylkeskommunen påpeker at gamle støler, stølsveger, steingjerder, hustufter og andre spor etter tidligere landbruksdrift sees på som svært viktige lokale kulturminner. NVE mener forholdet til kulturminner ikke har avgjørende betydning for konsesjonsspørsmålet siden ev. funn kan ivaretas gjennom standardvilkår for kulturminner ved en ev. konsesjon.

Kraftlinjer

Fylkesmannen, kommunen, fylkeskommunen og turlaget mener at kraftlinje fra kraftstasjon til 66 kV linjen bør graves ned i grøft. Søker mener at slik den er planlagt med svart kabel i luftspenn vil den være lite synlig i landskapet. Av hensyn til fugl ønsker kommunen å få lagt kabel i grøft. Utbygger har ikke kommentert dette forholdet.

Tilknytning fram til 66 kV linje kan bygges innenfor lokal netteiers områdekonsesjon. Før bygging skal planen legges frem for lokale styresmakter og grunneiere. Ved uenighet om valg av løsning kan saken legges frem for NVE som behandler den som en søknad om anleggskonsesjon.

Når det gjelder etablering av ny 66 KV-linje fra Veitastrond til Leirdøla har NVE i eget vedtak av i dag gitt konsesjon til denne linja.

Samfunnsmessig nytte

Et investeringsprosjekt som her vil koste over 32 millioner kroner vil kunne gi ringvirkninger både lokalt og regionalt som kjøp og salg av varer og tjenester både i en ev. byggeperiode og driftsfase.

Fallrettshaverne er tiltakshavere for prosjektet og NVE mener at den ev. utbyggingen vil styrke økonomien lokalt og kunne være med på å opprettholde bosettingen i distriktet samt gi ny fornybar energi til samfunnet.

Totalt vil alle utbyggingene som omsøkt gi en produksjon på ca. 107 GWh. Snauedøla utgjør som omsøkt 14,4 GWh. Dersom det blir for få prosjekter som gjennomføres så vil det grunnet linjekostnadene for 66 kV linjen være mindre realistisk at den blir bygget. NVE har tatt hensyn til dette i vår vurdering.

Samlet belastning

En utbygging etter omsøkt plan vil gi om lag 14,4 GWh/år i ny fornybar energiproduksjon. Dette er en produksjon som er vanlig for småkraftverk. Selv om dette isolert sett ikke er et vesentlig bidrag til fornybar energiproduksjon, så utgjør småkraftverk samlet sett en stor andel av ny tilgang de senere år. I 2010 klarerte NVE om lag 0,9 TWh ny energi fra småkraftverk. De aller fleste prosjektene vil ha enkelte negative konsekvenser for en eller flere allmenne interesser. NVE mener at så lenge disse interessene ikke er av svært stor verdi eller dersom de kan avbøtes i tilstrekkelig grad gjennom vilkår, så kan det gis konsesjon til tiltaket. De konsesjonsgitte tiltakene vil være et bidrag i den politiske satsingen på småkraftverk, og satsingen på fornybar energi.

Snauedøla kraftverk inngår i en pakke på totalt seks omsøkte kraftverk i Veitastrondområdet. Prosjektene vil berøre mange av de samme vassdragstypene og flere utbygginger kan få en negativ samlet belastning på disse vassdragstypene. For biologisk mangfold har vi derfor sett på populasjoner som kan benytte seg av flere vassdrag, samt populasjoner som kan være avhengig av brevassdrag. Dersom utbyggingene fører til stor fragmentering av en arts habitat, kan den forsvinne fra området. NVE vurderer også landskapets tålegrense og samlede konsekvenser for friluftsliv. Samlet belastning har vært et sentralt tema når vi har vurdert disse søknadene. Det er derfor utarbeidet et eget notat hvor de samlede konsekvensene av utbyggingene er vurdert nærmere.

En ev utbygging av Snauedøla vil få størst negativ innvirkning for teamene landskap, friluftsliv, INON og biologisk mangfold. NVE mener at en utbygging av dette vassdraget vil medføre økte ulemper for området utover vassdraget separat. Vi mener at Snauedøla både for landskap og friluftsliv i Veitastrond har stor verdi og ved utbygging av de øvrige 5 elvene forsterkes disse verdiene i og med at det blir betydelig færre urørte vassdrag igjen av en viss størrelse i området.

NVE har i egne vedtak av i dag gitt konsesjon til Svardøla-, Vetle Svardalen-, Utladøla, Eldeelvi og Holen kraftverk, da virkningene av disse utbyggingene, både med tanke det enkelte vassdrag og totalt sett for området er akseptable. Vi viser til vår konklusjon nedenfor når det gjelder vedtak i denne saken.

Oppsummering

Småkraftutbygging vil i de fleste tilfeller påvirke allmenne interesser negativt. Prosjektjusteringer ivaretar ofte spesielle hensyn. Når det gjelder utbygging av Snauedøla kraftverk går mange av høringspartene imot at det gis konsesjon. NVE har gjort en samlet vurdering av konsekvenser for de allmenne og private interesser som blir berørt. Inngrepsfrihet vil kunne være med på å forsterke andre verdier i et område og i dette tilfellet skjer reduksjonen i Jostedalsbreen nasjonalpark. Snauedøla er et godt synlig landskapselement i et område med store naturkvaliteter. Området har etter vårt syn stor verdi for friluftslivet både for de som bruker DNTs ruter igjennom Snauedalen og opp til Tungestølen eller for de som kjører igjennom Veitastrond. Turister som skal opp til Tungestølen må betale bompenger, og betaling skjer like ved veien med Snauedøla i bakgrunnen. Inngrepsfrie områder vurderes av NVE i dette tilfellet å forsterke verdien av friluftsliv og landskap i området.

NVE mener at utbygging av Snauedøla kraftverk vil medføre betydelige negative virkninger i forhold til nytten for allmenne interesser. En årlig produksjon på 14,4 GWh, lokal verdiskapning i anleggsfasen og inntekter til fallrettshaverne skal veies opp for ulemper som bortfall av INON områder i Jostedalsbreen nasjonalpark, fysiske inngrep i et skrint høyfjellspreget område, negativ påvirkning på foss med fosserøyksone, forringing av landskap og friluftsopplevelser. Snauedøla er vurdert av NVE som det tiltaket med størst negativ konsekvens for allmenne og private interesser av de 6 planlagte utbyggingene inne i Veitastrond. Dette er nærmere beskrevet i eget notat for sumvirkninger. Sett i sammenheng med øvrige planlagte utbygde kraftverk inne i Veitastrond og Veitastrondvatnet vil sumvirkningene bli store også for biologisk mangfold

NVE har i denne saken ikke funnet det hensiktsmessig å vurdere andre alternativ. Søker har selv uttrykt at de ikke ønsker å slippe minstevannføring annet enn om sommeren. Selv med prosjektjusteringer som rørgate i tunnel for å hindre store synlige inngrep i landskapet, minstevannføringsslipp og bygging uten anleggsveier, mener NVE at de allmenne og private interesser likevel blir berørt i betydelig grad.

NVEs konklusjon

Etter en helhetsvurdering av planene og de foreliggende uttalelsene, finner NVE at fordelene ved tiltaket ikke overstiger skadene og ulempene for allmenne og private interesser som blir berørt. Kriteriene i § 25 i vannressursloven er derfor ikke oppfylt og konsesjon for etablering av Snauedøla kraftverk kan dermed ikke gis.

Øvrige merknader knyttet til vilkår ved en ev. konsesjon kommenteres ikke grunnet vår konklusjon.

NVE har gjort en vurdering av om kostnader for etablering av ny 66- kV linje til Leirdøla med dette vedtaket vil bli for store til at de øvrige konsesjonsgitte kraftverkene lar seg realisere. Vi viser til eget vedtak av i dag med tilatelse til etablering av linja. Etter vår vurdering vil fortsatt kostnader for det enkelte av de 5 øvrige kraftverkene være akseptable. Det er da også tatt høyde for at det vil komme noe innmating på et senere tidspunkt uten at vi kan forskttere verken tidspunkt eller mengde.